

2024-жылдын 1-январынан тартып 2024-жылдын 31-декабрына чейинки мезгил аралыгына карата Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине караштуу Мамлекеттик мүлктү башкаруу боюнча мамлекеттик агенттигинде бюджеттин аткарылышына жана республикалык бюджеттин киреше бөлүгүнүн аткарылышына жүргүзүлгөн шайкештик аудити жөнүндө отчет

“Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасы жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамына ылайык, Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын 2025-жылга аудитордук иш планынын, 2025-жылдын 9-июлундагы №06-1/395 жана 2025-жылдын 28-августундагы №06-1/537 буйруктарынын негизинде 2024-жылдын 1-январынан тартып 2024-жылдын 31-декабрына чейинки мезгил аралыгына карата Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине караштуу Мамлекеттик мүлктү башкаруу боюнча мамлекеттик агенттигинде бюджеттин аткарылышына жана республикалык бюджеттин киреше бөлүгүнүн аткарылышына шайкештик аудити жүргүзүлгөн.

Жооптуу тарап жана аудит субъектиси

Бул аудитке карата жооптуу тарап - Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети (мындан ары – КР МК), ал эми аудиттин субъектиси болуп Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине караштуу Мамлекеттик мүлктү башкаруу боюнча мамлекеттик агенттиги (мындан ары - ММБМА) жана анын ведомстволук уюмдары саналат.

Аудит субъектисинин милдеттери

ММБМАНын жетекчилиги каражаттарды башкарууда мыйзамдардын сакталышы жана жогору турган орган тарабынан берилген ыйгарым укуктарды ишке ашыруудагы ишмердүүлүк үчүн, Кыргыз Республикасынын ченемдик-укуктук актыларынын жана анын ишин жөнгө салуучу ички документтердин аткарылышы үчүн, ошондой эле ушул аудиттин предмети үчүн жоопкерчилик тартат.

Аудитордун жана аудитордук топтун милдети

Аудитордун жана аудит тобунун милдети жүргүзүлгөн аудиттин негизинде аудиттин предметинин тиешелүү аудит критерийлерине ылайыктуулугу боюнча өз алдынча корутундуга келүү.

Аудит корутундуларды тастыктоого жетиштүү далилдерди алуу үчүн жол-жоболорду аткарууну камтыйт. Аткарылган жол-жоболор аудитордун кесипкөй чечимине, анын ичинде алдамчылыктын же катанын кесепетинен жол берилген олуттуу ылайык келбөөчүлүк тобокелдигине баа берүүгө көз каранды. Аудиттин аткарылуучу жол-жоболору бул жагдайларда ылайыктуу деп эсептейбиз. Аудит чогултулган аудитордук далилдер ушул отчетто баяндалган корутундулар үчүн негизди камсыз кылууга жетиштүү жана ылайыктуу деп эсептейт.

Аудиттин предмети

Аудиттин предмети болуп ММБМАНын ишинин укук белгилөөчү ченемдик документтеринде бекитилген максаттарга жана милдеттерге

ылайыктуулугун изилдөө жана 2024-жылга карата республикалык бюджеттин киреше бөлүгүнүн аткарылышы эсептелет.

Аудиттин критерийлери

- Кыргыз Республикасынын Конституциясы, Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары;

- Кыргыз Республикасынын Жарандык, эмгек, салык, бюджет жана жер кодекстери;

- Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 1-августундагы ПЖ № 266 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жарандык кызматчыларына жана муниципалдык кызматчыларына эмгек акы төлөө шарттары жөнүндө” жарлыгы;

- Кыргыз Республикасынын Мыйзамдары:

- “Бухгалтердик эсеп жөнүндө”;

- “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө”;

- “Кыргыз Республикасында мамлекеттик менчикти менчиктештирүү жөнүндө”;

- “Акционердик коомдор жөнүндө”;

- “Баалуу кагаздар рыногу жөнүндө”;

- Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин 2023-жылдын 1-мартындагы № 999-V “2023-2025-жылдарга Кыргыз Республикасында мамлекеттик менчикти менчиктештирүү программасын бекитүү жана “Мамлекеттештирилген объекттерди натыйжалуу башкаруу жана тескөө боюнча программаны бекитүү тууралуу” Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин 2011-жылдын 8-июлундагы № 941-V токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө” токтому;

- Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин токтомдору:

- 2023-жылдын 18-сентябрындагы №483 “Мамлекеттик менчикти менчиктештирүү чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн айрым токтомдоруна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө” ;

- 2022-жылдын 30-апрелиндеги №240 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик органдарынын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын кызматтык жана нөөмөттүк автотранспортун пайдаланууну тартипке келтирүү боюнча чаралар жөнүндө”;

- 2023-жылдын 26-сентябрындагы №503 “Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине караштуу Мамлекеттик мүлктү башкаруу боюнча мамлекеттик агенттиктин Өнүктүрүү жана материалдык камсыздоо фонду жөнүндө жобону бекитүү тууралуу” (КР Министрлер Кабинетинин 2024-жылдын 28-июнундагы № 339 токтомуна ылайык күчүн жоготту);

- 2022-жылдын 1-августундагы №434 “Мамлекеттик кызматчылардын категориясына кирбеген жана мамлекеттик мекемелерде, анын ичинде Кыргыз Республикасынын аткаруу бийлигинин мамлекеттик органдарынын ведомстволук мекемелеринде иштеген кызматкерлерге эмгек акы төлөө шарттары жөнүндө”;

- 2021-жылдын 15-ноябрындагы №264 “Кыргыз Республикасынын аткаруу бийлигинин мамлекеттик органдарынын жана Кыргыз Республикасынын башка мамлекеттик органдарынын, анын ичинде техникалык жана тейлөөчү персоналынын штаттык санынын чеги жөнүндө”;

- - Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2019-жылдын 11-сентябрындагы №468 “Мамлекеттик ишканалардын ишин тартипке келтирүү тууралуу”;

- - Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2023-жылдын 19-сентябрындагы №549, 2023-жылдын 18-сентябрындагы №540 тескемелери;

- Кыргыз Республикасынын ушул системаны жөнгө салуучу башка ченемдик укуктук актылары.

Ишти аткарууда колдонулган аудиттин стандарттары

Иш Эсептөө палатасынын Кеңешинин 2018-жылдын 19-декабрындагы №01-26/123 жана 2021-жылдын 29-мартындагы №01-26/56 токтомдору менен бекитилген, шайкештик аудити боюнча колдонмолорго ылайык жүргүзүлдү.

Этикалык талаптарга шайкештиги

Аудиттин эл аралык стандарттары этикалык талаптардын сакталышын, ошондой эле аудиттин предмети бардык олуттуу аспектилери боюнча мыйзамдык жана жөнгө салуу ченемдеринин талаптарына ылайык аудитти пландаштырууну жана жүргүзүүнү талап кылат.

Аткарылган иштин кыскача баяндамасы

Аудиттин жүрүшүндө ММБАнын жана анын ведомстволук уюмдарынын ишине тиешелүү ченемдик-укуктук документтер, ички ченемдик документтер жана бюджеттик каражаттардын пайдаланылышы каралды.

Корутунду

Жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгында, ММБАнын 2024-жылга карата иши төмөнкүдө баяндалган жагдайларды эске албаганда, бардык олуттуу аспектилерде тиешелүү мыйзамдык жана жөнгө салуучу ченемдерге ылайык келери аныкталды.

Мурдагы аудиттин жыйынтыгы боюнча жазма буйруктардын жана сунуштамалардын аткарылышы

Аныкталды жана корутунду

2023-жылга карата мурдагы аудиттин жыйынтыктары боюнча республикалык бюджеттин киреше бөлүгүнүн жана бюджеттин аткарылышы боюнча жазма буйруктун жана сунуштаманын төмөнкү пункттары аткарылган эмес жана жарым-жартылай аткарылган:

- республикалык бюджеттин киреше бөлүгүнүн жыйынтыктары боюнча 13 пункттан турган 2024-жылдын 6-октябрындагы № 01-20/116 сунуштаманын 1, 2, 3-пунктары жарым-жартылай аткарылды, 2-пункту аткарылган эмес;

- 8 пункттан турган 2024-жылдын 11-октябрындагы № 01-20/126 жазма буйруктун 3-пункту жарым-жартылай аткарылды, 1, 7 жана 8-пункттары аткарылган эмес;

- 18 пункттан турган 2024-жылдын 11-октябрындагы № 01-20/124 сунуштаманын 1, 2-пункттары жарым-жартылай аткарылды, 3, 7, 8, 9, 11, 12 жана 13-пунктары аткарылган эмес:

2023-жылга жүргүзүлгөн аудит боюнча калыбына келтирүүгө тийиш болгон 11 352,7 миң сомдон, 1 826,0 миң сом калыбына келтирилген. Калыбына келтирилбеген сумманын калдыгы 9 526,7 миң сомду түзгөн.

2022-жылга жүргүзүлгөн аудит боюнча калыбына келтирүүгө тийиш болгон 117935,2 миң сомдон, 4471,0 миң сом калыбына келтирилген. Калыбына келтирилбеген сумманын калдыгы 113 464,2 миң сомду түзгөн.

2021-жылга жүргүзүлгөн аудит боюнча калыбына келтирүүгө тийиш болгон 1 154 020,6 миң сомдон, 279 990,6 миң сом калыбына келтирилген. Калыбына келтирилбеген сумманын калдыгы 874 030,0 миң сомду түзгөн.

2020-жылга жүргүзүлгөн аудит боюнча калыбына келтирүүгө тийиш болгон 3 333,6 миң сомдон, 3 246,1 миң сом калыбына келтирилген. Калыбына келтирилбеген сумманын калдыгы 87,5 миң сомду түзгөн.

Сунуштама

1. 2023-жылга карата мурдагы аудиттин жыйынтыктары боюнча Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын жазма буйруктун жана сунуштамалардын толугу менен аткаруу боюнча чаралар көрүлсүн:

- 2024-жылдын 6-октябрындагы № 01-20/116 сунуштамасынын жарым-жартылай аткарылган 1, 2, 3-пункттары жана аткарылбаган 2-пункту;

- 2024-жылдын 11-октябрындагы № 01-20/126 жазма буйругунун жарым-жартылай аткарылган 3-пункту жана аткарылбаган 1, 7 жана 8-пункттары;

- 2024-жылдын 11-октябрындагы № 01-20/124 сунуштамасынын жарым-жартылай аткарылган 1, 2-пункттары жана аткарылбаган 3, 7, 8, 9, 11, 12 жана 13-пунктары.

2. 2020-2023-жылдарга жүргүзүлгөн аудиттердин жыйынтыгы боюнча 997 108,4 миң сом калыбына келтирилсин.

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине:

Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын мурдагы аудиттеринин жыйынтыктары менен берилген жазма буйруктарынын жана сунуштамаларынын толук аткарылбагандыгы жана айрым бузуулар системалуу түрдө дагы кайталангандыгы үчүн, Мамлекеттик мүлктү башкаруу боюнча мамлекеттик агенттигинин жана анын ведомстволук уюмдарынын кызмат адамдарынын жеке жоопкерчиликти кароо сунуш кылынат.

Ишинин кыскача мүнөздөмөсү

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине караштуу Мамлекеттик мүлктү башкаруу боюнча мамлекеттик агенттик (мындан ары - ММБМА) мамлекеттик мүлктүн менчик ээси катары мамлекеттин кызыкчылыгын билдирген, мамлекеттик мүлктү башкаруу боюнча саясатты

ишке ашырууну камсыз кылган Кыргыз Республикасынын аткаруу бийлигинин мамлекеттик органы болуп саналат.

ММБМА Кыргыз Республикасынын Экономика жана коммерция министрлигинин алдындагы мамлекеттик мүлктү башкаруу фондунун укук мураскору болуп саналат. Мамлекеттик мүлктүн максаттары мамлекеттик мүлктү натыйжалуу пайдалануу, башкаруу жана менчиктештирүү болуп саналат.

Мамлекеттик мүлктүн милдеттери болуп төмөнкүлөр саналат:

- мамлекеттик мүлктү башкаруу жаатындагы мамлекеттик саясатты ишке ашыруу; - мамлекеттик мүлктү эсепке алуу;

- уставдык капиталына мамлекеттин үлүшү катышкан мамлекеттик ишканаларда жана чарбалык коомдордо корпоративдик башкаруунун натыйжалуулугун жогорулатуу;

- Кыргыз Республикасынын мүлктүк укуктарын жана кызыкчылыктарын коргоону камсыз кылуу;

- мамлекеттик мүлктү түздөн-түз ижарага берүү жана электрондук аукциондордун жана соодалардын механизми аркылуу натыйжалуу жана рационалдуу пайдаланууну камсыз кылуу.

2024-жылдын жыйынтыгы боюнча Мамлекеттик мүлк экономиканын ар кандай секторлорундагы 20 акционердик коомдун акционери жана 9 жоопкерчилиги чектелген коомдун катышуучусу болуп саналат, 58 мамлекеттик ишкана (мындан ары - МИ) менен иштейт.

Салыктык эмес төлөмдөр боюнча түшүүлөрдү талдоо

2024-жылдын жыйынтыгы боюнча мамлекеттик мүлктү башкаруудан түшкөн каражаттар 31 930,7 млн сомду түздү, анын ичинде:

- дивиденддерден - 21 451,8 млн сом;
- менчиктештирүүдөн – 9 839,0 млн сом;
- мамлекеттик ишканалардын пайдасынан 413,9 млн сом;
- мамлекеттик мүлктү ижарага берүүдөн - 180,4 млн сом;
- башкалары - 45,6 млн сом.

”Кыргыз Республикасынын 2024-жылга жана 2025-2026-жылдардын пландык мезгилине республикалык бюджетти жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык, мамлекеттик мүлктү башкаруудан түшкөн каражаттардын 2024-жылга карата такталган планы 31 547,2 млн сом суммасында белгиленген, анын ичинде:

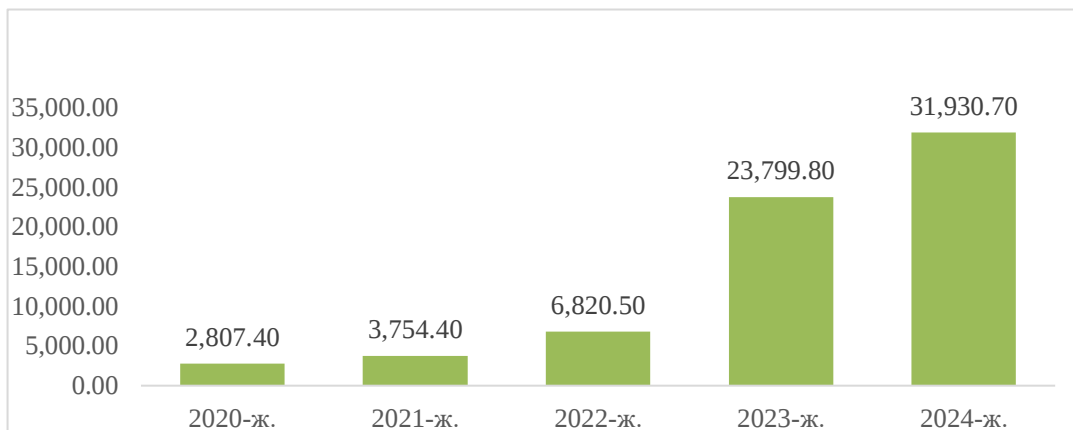
- менчиктештирүүдөн – 9 800,0 млн сом;
- дивиденддерден – 21 379,9 млн сом;
- ижарадан – 160,0 млн сом;
- мамлекеттик ишканалардын кирешесинен – 207,3 млн сом.

2024-жылдын жыйынтыгы менен мамлекеттик мүлктү башкаруудан түшкөн каражаттардын планы 31 547,2 млн сомду түзсө, иш жүзүндө 31 930,7 млн сом түшкөн, такталган план 101,2 % га аткарылган.

Түшүүлөрдүн өсүү тенденциясы

2023-жылга салыштырмалуу, 2024-жылдын өсүү темпи 134,2% түзгөн. Мындан тышкары, конфискацияланган жана ыктыярдуу түрдө өткөрүлүп берилген мүлктүн ишке ашырылышынан түшкөн киреше 6 545,1 млн сомду түзгөн. Акыркы 5 жылдагы түшүүлөр төмөнкү диаграммада көрсөтүлгөн (млн сом):

5 жылдын ичиндеги кирешелер (млн сом):

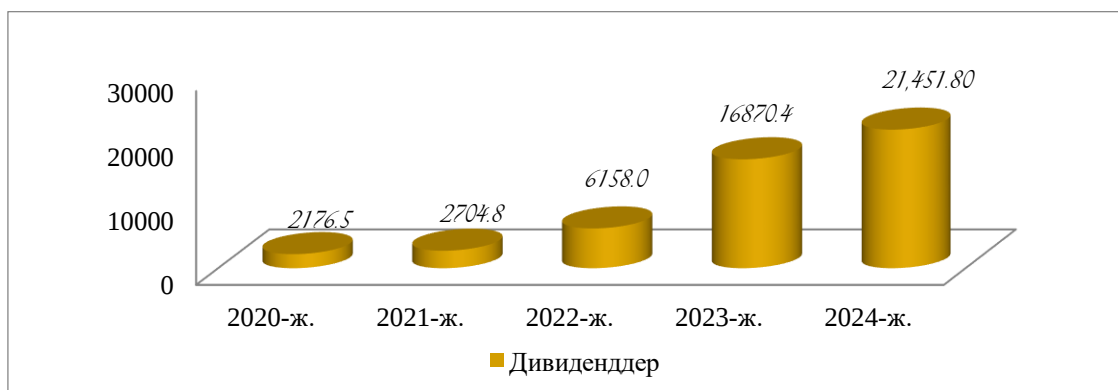
Дивиденддерди администрлөөнүн абалы

2024-жылдын жыйынтыгы боюнча ММБМА экономиканын ар кандай секторлорундагы 20 акционердик коомдун акционери жана 9 жоопкерчилиги чектелген коомдун катышуучусу болуп саналат.

Мамлекеттик үлүшкө ээ болгон акционерлердин жылдык жалпы чогулуштарынын жыйынтыгы боюнча таза пайданын 25% дан 100% га чейинки дивиденддерди төлөө аныкталат.

“Кыргыз Республикасынын 2024-жылга жана 2025-2026-жылдардын пландык мезгилине республикалык бюджетти жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык, 2024-жылга дивиденддерден түшкөн каражаттардын такталган планы 21 379,9 млн сом өлчөмүндө каралган, 2024-жылы иш жүзүндө дивиденддерден түшкөн каражаттар 21 451,8 млн сомду түзгөн.

5 жылдын ичиндеги дивиденддердин кирешелери (млн сом):

Аныкталды жана корутунду

2024-жылдын 31-декабрына карата дивиденддер боюнча жалпы карыз 37 403,7 миң сомду түзгөн, анын ичинде, негизги суммасы 10 131,5 миң сом, ал эми айып пул 27 272,2 миң сом. Карыз негизинен төмөнкү компаниялар боюнча пайда болгон:

(миң сом)

Компаниялардын аталышы	Негизги карыз	Айып пул	Жалпысы
“Нарынгидроэнергострой” ААКсы	513,7	221,0	734,7
“Нарын СГЭМ” ААКсы	3 136,3	2 584,8	5 721,1
“Хайдаркан сымап акционердик коому” ААКсы	3 491,1	3 492,0	6 983,1
“Эйр Кыргызстан” ААКсы	3 000,2	1 684,4	4 684,6
“Кыргызалтын” ААКсы		7 184,7	7 184,7
“Кыргызнефтегаз” ААКсы		3 124,2	3 124,2
“Кыргызтелеком” ААКсы		8 980,8	8 980,8
Бардыгы	10 141,3	27 271,9	37 413,2

Акционердик коомдор менен иштөө башкармалыгынын кызматкерлери тарабынан жетиштүү иш жүргүзүлбөгөндүктөн, 2024-жылдын аягына карата 37 413,2 миң сом өлчөмүндө дивиденддер боюнча карыз пайда болгон.

Эскертүү: Кыргыз Республикасынын Граждандык кодексинин, “Банкроттук жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын талаптарын аткаруу, ошондой эле “Эйр Кыргызстан”- банкрот ААКсынын кредиторлор жыйынынын 2023-жылдын 23-декабрындагы жана 2025-жылдын 2-июнундагы чечимдеринин алкагында, талаптардын реестрине киргизилген кредиторлордун талаптары толук канааттандырылгандан кийин, калган жер участогу жана 17,1 млн сом өлчөмүндөгү акча каражаты акционерине (ММБМА) которулуп, анын эсебинен дивиденддер жана туумдар боюнча карыздар төлөнгөн.

Сунуштама

- Бюджеттин киреше бөлүгүнө дивиденддер боюнча карыздарды өз убагында төлөө камсыздалсын.

- Дивиденддер боюнча карыздардын пайда болушуна жана анын себебинен келип чыккан төлөнбөгөн айып пулдарга жол берген кызмат адамдарынын жоопкерчилиги каралсын.

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине караштуу Мамлекеттик мүлктү башкаруу боюнча мамлекеттик агенттиги 2024-жылдын жыйынтыгы боюнча 58 мамлекеттик ишкана менен иштейт, алардын ичинен:

- 36 кирешелүү МИ;
- 8 пайда алып келбеген МИ;
- 11 отчет бербеген МИ;
- 3 иштебеген МИ.

Мамлекеттик ишканалардын материалдык-техникалык базасын жаңыртууга мамлекеттик колдоо көрсөтүү максатында, ”Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2019-жылдын 11-сентябрындагы № 468

“Мамлекеттик ишканалардын ишин тартипке келтирүү тууралуу” токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2023-жылдын 17-февралындагы № 90 токтомуна ылайык, мамлекеттик ишканаларга 2022-жылдан тартып 2025-жылды кошо алган мезгил үчүн ишкананын бюджетке чегерилүүгө тийиш болгон таза пайдасынын 50 пайызын материалдык-техникалык базасын жаңылоого жумшоого уруксат берилген.

Мамлекеттик ишканалардын жетекчилерине:

1) жыл сайын 1-мартка чейин мамлекеттик мүлктү башкаруу чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу органга мамлекеттик башкаруу органы менен макулдашылган ишкананын материалдык-техникалык базасын жаңылоого жана модернизациялоого багыттоого сунушталган чыгымдар сметасынын долбоорун киргизүү;

2) квартал сайын мамлекеттик мүлктү башкаруу чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу органга жана мамлекеттик башкаруу органына таза пайданын 50 пайызын пайдалануу жөнүндө отчетту берүү;

3) жыл сайын 1-майга чейинки мөөнөттө мамлекеттик мүлктү башкаруу чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу органга мамлекеттик башкаруу органы менен макулдашылган ишкананы өнүктүрүүгө таза пайдасынын 50 пайызын пайдалануу жөнүндө бизнес-планды берүү.

Агенттиктин жетекчилигине жана мамлекеттик ишканалар менен иштөө башкармалыгынын, ошондой эле талдоо жана оптималдаштыруу бөлүмүнүн жетекчилигине бир нече жолу кайрылууларга карабастан, башка мамлекеттик ишканалар тарабынан Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2019-жылдын 11-сентябрындагы № 468 “Мамлекеттик ишканалардын ишин тартипке келтирүү жөнүндө” токтомунун талаптарынын аткарылышы боюнча маалымат аудитке толук берилген эмес, ошондуктан **аудит жүргүзүү мүмкүн болгон жок.**

Менчиктештирүү программасын ишке ашыруу

2023-2025-жылдарга Кыргыз Республикасындагы мамлекеттик менчикти менчиктештирүү программасы Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин 2023-жылдын 1-мартындагы № 999-VII токтому менен бекитилген. Аталган Менчиктештирүү Программасын аткарууда мамлекеттик менчик объектилерин менчиктештирүүнүн жол-жобосу боюнча зарыл иш-чаралар жүргүзүлгөн, атап айтканда:

- “СК Ресурс” ЖЧКсына менчиктештирүүдөн түшкөн каражаттардын 70%ы (41,7 млн сом жана 1,3 млн сом өлчөмүндөгү туум төлөм) жана “Альфа Телеком” ЖАКсынын акцияларынын 100%ы (9 800,0 млн сом) 9 843,0 млн сомду түзгөн.

- Кыргыз Республикасынын Экономика министрлигине “Кыргыз Республикасындагы мамлекеттик менчикти менчиктештирүү жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына жана менчиктештирүү Программасына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү боюнча сунуш киргизилген.

Мүлктү мамлекеттин кирешесине кабыл алуу боюнча иштер

Кыргыз Республикасынын жарандык мыйзамдарында, Кыргыз Республикасынын мыйзам бузуулар жөнүндө мыйзамдарында, Кыргыз Республикасынын кылмыш жана кылмыш-процесстик мыйзамдарында каралган негиздер боюнча мамлекеттик менчикке өткөн объектилерди тез арада сатуу жана республикалык бюджеттин киреше бөлүгүн толуктоо максатында (пландан тышкаркы активдер) Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин “Кыргыз Республикасынын жарандык мыйзамдарында, Кыргыз Республикасынын бузуулар жөнүндө мыйзамдарында, Кыргыз Республикасынын кылмыш-жаза жана кылмыш-жаза процессуалдык мыйзамдарында каралган негиздер боюнча мамлекеттик менчикке өткөн объекттерди ээликтен ажыратуу тартибин бекитүү жөнүндө” 2024-жылдын 20-мартындагы № 126 токтому менен аларды четтетүү тартиби бекитилген. Бүгүнкү күндө, 2024-жылы жалпы суммасы 6 545,1 млн сомго 39 объект (кыймылсыз мүлк, акциялар, үлүштөр, транспорт ж.б.) сатылган.

2024-жылдын жыйынтыгы боюнча жеке жана юридикалык жактардан ыктыярдуу түрдө мамлекеттик менчикке кабыл алынды:

46 батир жана турак жайлар

74 турак эмес жай (анын ичинде 2 курулуш стадиясында)

92 жер тилкеси

29 автотранспорттук каражаттар

15 мүлктүк комплекс

25 чарбалык коомдор

203 жандык

“Кыргыз Республикасынын мамлекеттик мүлкүнүн бирдиктүү реестри” ведомстволор аралык автоматташтырылган маалыматтык системасы (ММБР ВАМС)

Бүгүнкү күндө, ММБР ВАМС мамлекеттик мүлктүн (негизги фонддордун) автоматташтырылган эсебин жыл сайын маалыматтарды актуалдаштыруу менен жүргүзөт.

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин түзүмүндөгү өзгөрүүлөргө, министрликтер менен ведомстволорду кайра уюштурууга, мамлекеттик органдардын функционалдык милдеттерин жана ыйгарым укуктарын кайра бөлүштүрүүгө байланыштуу Мамлекеттик мүлк тарабынан 2024-жылы бекитилген башкаруу схемаларына жана мамлекеттик органдардын түзүмдөрүнө ММБР ВАМСна өзгөртүүлөрдү киргизүү боюнча иштер жүргүзүлгөн.

Катталган: мамлекеттик уюмдардын саны - 1922, анын ичинде: мамлекеттик органдар – 60, аларга караштуу уюмдар – 1862.

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2021-жылдын 21-ноябрындагы № 638-т тескемесинин 7-пунктуна, Фонддун 2017-жылдын

24-февралындагы №1-б буйругунун 8-пунктуна ылайык, инвентаризациялоо жана эсепке алуунун натыйжаларынын сапаты, өз убагында жана аныктыгы, тиешелүү иштерди жүргүзүү үчүн зарыл шарттарды түзүү үчүн жеке жоопкерчилик мамлекеттик органдардын жетекчилерине жана башкы бухгалтерлерине жүктөлөт.

Мындан тышкары, 8 мамлекеттик орган ММБР ВАМСда мамлекеттик мүлктү ачык автоматташтырылган эсепке алуу процессине катышпайт жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык алардын маалыматына жетүү чектелгендиктен, өзүнүн ички маалымат базасын жүргүзөт, анын ичинде:

- КР Ички иштер министрлиги;
- КР Өзгөчө кырдаалдар министрлиги;
- КР Улуттук коопсуздук мамлекеттик комитети;
- КР Коргоо министрлиги;
- КР Юстиция министрлигине караштуу Жазаларды аткаруу кызматы;
- КР Улуттук банкы;
- КР Аскер прокуратурасы;
- КР Президентинин иш башкармалыгынын борбордук аппараты;
- КР Президентинин иш башкармалыгына караштуу “КР Президентинин №1 мамлекеттик резиденциясы” ММ;
- КР Президентинин иш башкармалыгына караштуу “КР Президентинин №2 мамлекеттик резиденциясы” ММ;
- КР Президентинин иш башкармалыгына караштуу “КР Президентинин Түштүк резиденциясы” ММ.

2024-жылга карата 60 мамлекеттик органдын карамагында турган негизги фонддордун тизмеси.

№	Негизги фонддордун түрү	Саны	Баланстык баа (миң сом)	Жалпы аянты (миң кв.м.)
1	Имарат	10097	40800427,47	10983,38
2	Курулуш	15939	65942742,70	—
3	Жер участогу	748	97640302,28	812569,48
4	Бүтүлбөгөн курулуш	649	32711419,02	—
5	Автомобиль транспорт каражаттары	8428	7503190,30	—
6	Темир жол транспорту, аба жана суу кемелери	1218	1875621,61	—
7	Оборудование	1069633	24593934,70	—
8	Материалдык эмес активдер	4165	2076910,11	—
Жалпысы:		1110877	273144548,18	—

Таблицада көрүнүп тургандай, курулуштардын жалпы саны 26036 бирдикти түзөт, ал эми жер тилкелеринин жалпы саны 748 бирдикти түзөт. Бул жер тилкелеринин негизги бөлүгү мекемелердин балансында чагылдырылбаганын жана алар боюнча эсепке алуу жок экенин билдирет.

Сунуштама

Жер участкаторуна иш жүзүндө ээлик кылууну көрсөтүү боюнча мамлекеттик мекемелер менен иш жүргүзүлсүн.

Ижара мамилелерин башкаруунун жана ижара акысынын түшүүсүнүн абалына талдоо

Мамлекеттик мүлктү ижарага берүү келишимдеринин реестрине ылайык (rent.page.kg сайты), 2024-жылы 482 ижара келишими түзүлгөн, 2024-жылы 571 келишим күчүндө болгон (мурда түзүлгөн келишимдерди эске алуу менен). 2024-жыл үчүн ижара акысынан түшкөн жалпы киреше 180,3 млн сомду түзгөн. 2024-жылдын 31-декабрына карата болгон салыштыруу актыларына ылайык, ижара боюнча 9 043,7 миң сом суммадагы дебитордук карыздар боюнча маалымат берилген.

Ижара мамилелерин башкаруунун жана ижара акысынын түшүүсүнүн жыйынтыгында 14 847,2 миң сомго бузуулар аныкталган, анын ичинде:

- Ижара акысы боюнча жалпы 1 390,0 миң сом суммадагы каражат мамлекеттик бюджетке түшкөн эмес;

- 10 010,0 миң сом суммадагы карыздар өндүрүлгөн эмес, анын ичинде: ММБМАде 9 043,7 миң сом, ижарачы Б.Р. Мыктыбеков 458,5 миң сом, Т. Эрматов атындагы Бишкек музыкалдык-педагогикалык институту 507,8 миң сом);

- ижара акысын өз убагында төлөбөгөндүгү үчүн 487,8 миң сом өлчөмүндөгү туум эсептелген эмес;

- аукцион учурунда ижара акысынын төмөн коюлганына байланыштуу 2 959,4 миң сом өлчөмүндөгү каражат түшпөй калган.

Аныкталды жана корутунду

Бардык ижарачылар үчүн ижара акысын эсептөөнүн бирдиктүү системасы жок болгондуктан, белгилүү бир мезгилге ижара акысын төлөө боюнча ижарачылардын милдеттенмелеринин көлөмүн аныктоо мүмкүн эмес. Демек, ММБМАда ижара акысы боюнча болгон карыздар жана мөөнөтү өткөн төлөмдөр жөнүндө толук маалымат жок. Мындан тышкары, ижара берүүчүлөр тарабынан ижара акысын өз убагында төлөбөгөндүгү үчүн туум эсептелинбейт, бул мамлекеттик бюджеттин пайдасын жоготууга алып келет.

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2021-жылдын 24-сентябрындагы №183 токтому менен бекитилген "Мамлекеттик мүлктү ижарага берүү тартиби жөнүндө" жобонун 79-пунктуна ылайык, Ыйгарым укуктуу орган мамлекеттик мүлк боюнча ижара келишимдеринин реестрин жүргүзөт жана ижара келишимдеринин реестрине ар кандай критерийлерди киргизүү мүмкүнчүлүгү менен ижарага алуучулар тарабынан милдеттенмелердин аткарылышын эсепке алат.

Келишимди, кошумча макулдашууну же бузуу жөнүндө макулдашууну мамлекеттик мүлк боюнча ижара келишимдеринин реестрине киргизүү, тиешелүү түрдө ижара келишимин түзүү, аны өзгөртүү же болбосо бузуу Ыйгарым укуктуу орган тарабынан катталганын билдирет. Мамлекеттик мүлк боюнча ижара келишимдеринин реестринде ижара келишимин түзүү, аны өзгөртүү же болбосо бузуу жөнүндө мындай маалыматтардын жоктугу тиешелүү түрдө ижара келишиминин, кошумча макулдашуунун же бузуу жөнүндө макулдашуунун жараксыздыгын билдирет.

Сунуштама

Мамлекеттик мүлктү ижарага берүүнү эсепке алуу, ижара акысын чегерүү, төлөө жана ижара карыздардын өлчөмүн эсептөө максатында, түзүлгөн келишимдердин шайкештигине инвентаризация жүргүзүлсүн.

Аныкталды жана корутунду

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2021-жылдын 24-сентябрындагы №183 токтому менен бекитилген "Мамлекеттик мүлктү ижарага берүү тартиби жөнүндө" жобонун 18-пунктуна ылайык, ижара келишими менен баланс кармоочунун өтүмөсү келип түшкөн күндөн беш жумуш күндүн ичинде ыйгарым укуктуу орган, берилген материалдарды карап чыгат, ижара акынын туура эсептелгендигин текшерет жана мамлекеттик мүлктүн ижара келишимин Платформа аркылуу каттайт жана баланс кармоочуга келишимди жөнөтөт. Айтылган Жобонун 18-пунктун бузуу менен, ыйгарым укуктуу органдын каттоосунан өтпөгөн ижара келишимдери бар, алар:

ММБМАда катталган эмес.

- Бишкек шаары, Шабдан-Баатыр көчөсү 126 дареги боюнча жайгашкан турак эмес жайлар (комволдук-куркак комбинат);

- Бишкек шаары, Аалы Токомбаев көчөсү 17/1 дарегинде жайгашкан "Томми Молл" соода борборунун экинчи кабатынын бир бөлүгү;

- Чолпон-Ата шаарынын Советская көчөсүнүн 163 дарегинде жайгашкан "Жетиген" базары.

- Кара-Суу шаарында жайгашкан "Тураталы базары" базары.

Сунуштама

- Мамлекеттик мүлктү ижарага берүүнү эсепке алуу жана "Кыргыз Республикасынын мамлекеттик мүлкүн ижаралоо келишимдеринин бирдиктүү реестри" тутумуна (rent.page.kg сайты) толук киргизүү максатында, түзүлгөн келишимдерди ыйгарым укуктуу орган менен макулдашуу шайкештигине инвентаризация жүргүзүлсүн.

- Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2021-жылдын 24-сентябрындагы №183 токтому менен бекитилген "Мамлекеттик мүлктү ижарага берүү тартиби жөнүндө" жобонун 18-пунктунун талаптарын сактабагандыгы үчүн кызмат адамдарынын жоопкерчилиги каралсын.

Аныкталды

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине караштуу Мамлекеттик мүлктү башкаруу боюнча мамлекеттик агенттиги (ММБМА) менен Т. Эрматов атындагы Бишкек музыкалык-педагогикалык институту ортосундагы ижара акысынын келип түшүүлөрү боюнча эсептешүү актысына ылайык, 2024-жылдын 31-декабрына карата ижарачы Б.Р. Мыктыбеков тарабынан (2022-жылдын 21-июнундагы №362 ашкананы ижара алуу келишими, ижара аянты 290 м², ай сайын ижара акысы 58 039,15 сом) төлөм тапшырмаларынын негизинде 860,0 миң сом суммасында ижара акысы төлөнгөн деп көрсөтүлгөн. ММБМАнын №4402011001000645 казыналык

эсеби менен салыштырууда, көрсөтүлгөн 860,0 миң сом суммасындагы акча каражаттары Агенттиктин эсебине түшпөгөндүгү аныкталган.

Ошентип, ММБМА эсептешүү актысына ижара акысы төлөнгөндүгү боюнча тиркелген документтер текшерилбей туруп эсепке алынган. Түзүлгөн ижара келишиминин 11-пунктунун 4-пунктчасына ылайык, Ижарачы ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын эсептик эсебине ар бир айдын 5ине чейин ижара акысын төлөөгө милдеттүү. Бирок, ижарачы Б.Р. Мыктыбеков тарабынан ижара акысы өз убагында төлөнбөй, 2022-жылдан тартып жалпы суммасы 258,2 миң сомду түзгөн жана 5 жолу гана төлөм жүргүзүлгөн.

Аудиттин жүрүшүндө, ижарачы тарабынан 860,0 миң сом суммасында акча каражаты төлөнүп берилди.

2025-жылдын 1-июлуна карата, төлөнгөн 860,0 миң сом сумманы эске алуу менен, ижара акысы боюнча карыздын жалпы суммасы 1 318,5 миң сомду түзгөн, учурдагы карыздын суммасы 458,5 миң сом.

Ижара келишиминин 15-пунктуна ылайык, ижара акысы өз убагында төлөнбөсө, ижарачы кечиктирилген ар бир күн үчүн жалпы карыздын суммасынан күн сайын 0,09% өлчөмүндө туум төлөйт. 2025-жылдын 1-июлуна карата ижара акысы убагында төлөнбөгөндүгү үчүн туумдун суммасы 487,8 миң сомду түзгөн.

Мындан тышкары, Т. Эрматов атындагы Бишкек музыкалдык-педагогикалык институту менен болгон эсептешүү актыларына ылайык, 2019-2021 жылдардан бери 5 ижарачылардан 507,8 миң сом суммасында өндүрүлбөгөн карыздар катталган.

ММБМА менен Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине караштуу Бажы кызматынын Окуу-адистештирилген бажысы тарабынан ижара акылар боюнча жүргүзүлгөн эки тараптуу эсептешүү актысына ылайык, 2024-жылдын 1-январына карата ижарачы П.Т. Сарбанованын 530,0 миң сом өлчөмүндөгү карызы бар экени көрсөтүлгөн. Эсептешүү актысында 2024-жылдын 10-майында 530,0 миң сом өлчөмүндө төлөм жасалганы тууралуу маалымат берилген, бирок, 530,0 миң сом өлчөмүндө акча каражаттары ММБМАНын №4402011001000645 казыналык эсебине түшпөгөнү аныкталган.

Жүргүзүлгөн аукциондун негизинде, Араван айылы, Ленин көчөсү №4 дарегинде жайгашкан, жалпы аянты 863,52 м² түзгөн “Белек” кинотеатры 15 жылдык мөөнөткө ижарага берилген.

Аукциондун жыйынтыгы боюнча түзүлгөн протоколго ылайык, “Белек” кинотеатрынын ижара акысынын баштапкы көлөмү, “К.А.С.Т.А. собственности” мүлктү баалоо жана экспертизалоо борборунун ижара акынын базар баасын аныктоо боюнча отчетунун негизинде, 28,3 миң сом суммасында эсептелинген. Бирок, бул баалоо 1 м² үчүн баасы 47,30 сом деп көрсөтүлүп, 599,27 чарчы метрге гана эсептелингени аныкталган. Ижара аянты 863,52 м² түзгөндүгүнө байланыштуу, баштапкы ижара акысы 40,8 миң сом суммасында болуш керек эле (863,52 м² × 47,30 сом). ММБМАНын жооптуу кызматкерлери

тарабынан бул эсептөөнүн тууралыгы каралбагандыктан, баштапкы баа 12,5 миң сомго төмөн коюлган.

Аукционго эки катышуучу: А.С. Бараков жана “Киноленд” ЖЧКсы катышып, жеңүүчү катары А.С. Бараков 33,3 миң сомдук сунуш менен тандалган. Ошол эле учурда, “Киноленд” ЖЧКсынын жетекчиси А.С. Бараков экендиги аныкталган.

“Киноленд” ЖЧКсы менен 2024-жылдын 13-ноябрында №979 ижара келишими түзүлүп, ага ылайык, “Белек” кинотеатры 863,52 м² аянты менен ай сайын 33,3 миң сом өлчөмүндө ижарага берилген. Оңдоо иштери жүргүзүлгөндүгүнө байланыштуу, ижара акысын эсептөө 2025-жылдын 4-мартынан тартып башталган.

Натыйжада, бул сумма көз карандысыз баалоонун наркынан 7,5 миң сомго төмөн болгондугуна байланыштуу (33,3-28,3), жалпысынан 174 айлык ижара мезгилине карата (оңдоо иштери эсепке алынган) 1 304,9 миң сом бюджетке түшпөй калган.

Корутунду

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине караштуу Мамлекеттик мүлктү башкаруу боюнча мамлекеттик агенттиги тарабынан Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2021-жылдын 24-сентябрындагы №183 токтому менен бекитилген, “Мамлекеттик мүлктү ижарага берүү тартиби жөнүндө” жобонун 79-пунктун бузуу менен, ижарага алуучулар тарабынан милдеттенмелердин аткарылышы толук эсепке алынбагандыгынан улам:

- ижара акысы боюнча жалпы 1 390,0 миң сом суммадагы каражат мамлекеттик бюджетке түшкөн эмес, *анын ичинен аудиттин жүрүшүндө 860,0 миң сом калыбына келтирилген*, калдык 530,0 миң сом;
- 966,3 миң сом суммадагы карыздар өндүрүлгөн эмес;
- ижара акысы өз убагында төлөбөгөндүгү үчүн 487,8 миң сом өлчөмүндөгү туум эсептелинген эмес;
- аукцион учурунда ижара акысынын наркы 7,5 миң сомго төмөн коюлгандыктан, бюджетке 1 304,9 миң сом өлчөмүндөгү ижара акынын түшпөй калышына алып келген.

Эскертүү: Аудит учурунда аныкталган мамлекеттик мүлктү ижарага берүү боюнча укуктук баа берүү үчүн маалымат Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасына 2025-жылдын 21-августундагы №01-6/1090 каты менен жөнөтүлгөн.

Сунуштама

- Ижарачылар тарабынан ижара акысын эсептөө жана төлөө боюнча баланс кармоочулар менен салыштыруу актыларын түзүү иштери жүргүзүлсүн.
- Бюджетке акча каражаттарынын түшпөй калышына алып келген жана мыйзам бузууларга жол берген кызмат адамдарынын жоопкерчилиги каралсын.

Аныкталды жана корутунду

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2021-жылдын 24-сентябрындагы №183 токтому менен бекитилген "Мамлекеттик мүлктү ижарага берүү тартиби жөнүндө" жобонун 35-пунктуна ылайык, Тоорукка катышуу үчүн талапкер маалыматтык билдирүүдө көрсөтүлгөн эсепке, ижаранын жарыяланган баштапкы өлчөмүнө карата төмөнкүдөй өлчөмдөрдө кепилдик төгүмүн төлөшү керек:

- аянты 70 квадрат метрге чейинки объекттерге карата - 500 пайыз;
- аянты 70 квадрат метрден 500 квадрат метрге чейинки объекттерге карата - 300 пайыз;
- аянты 500 квадрат метрден жогору, ошондой эле шарттары бар аукционго коюлуучу объекттерге карата - ыйгарым укуктуу орган аныктаган өлчөмдө.

Тооруктун жеңүүчүсүнө кепилдик төгүм ижара акысынын төлөмү катары эсептелет. Тооруктун жыйынтыктары тууралуу протоколго кол коюудан же болбосо ижара келишимин түзүүдөн баш тарткан учурда тооруктун жеңүүчүсүнө кепилдик төгүм кайтарылып берилбейт.

Жогоруда көрсөтүлгөн Жобонун 39-пунктун бузуу менен, Мамлекеттик мүлк боюнча ижара келишимин түзүү укугуна электрондук тоорукка катышууга өтүнмөлөрдү каттоо журналында "Кепилдик төгүмдү кайтаруу үчүн банктык реквизиттер жана эсеп номери" жана "Кепилдик төгүмдүн төлөнгөндүгүн тастыктоо" сыяктуу милдеттүү графалар жок, ошондой эле өтүнмөлөрдү каттоо журналы тигилген эмес, номер коюлган эмес жана мөөр менен тастыкталган эмес. Мындан тышкары, Журналда 2024-жылдын 16-майынан тартып 14-августуна чейинки катышуучуларды каттоо жазуулары жок. Ошону менен ММБМАда кепилдик төгүмдөрдүн келип түшүүсү жана кайтарылышы эсепке алынбайт.

Кепилдик төлөмдөрдүн толуктугунун жана кайтарылышынын тандалма аудиттин жыйынтыгында, "Аукциондук борбор" ММсы жана ММБМА тарабынан жооптуу адамдар аукционго катышкан эмес жана тиешелүү түрдө кепилдик төлөмдү төлөбөгөн адамдарга документтерди жасалмалоо жана бурмалоо жолу менен акча каражаттарын которгондугу аныкталган.

"Аукциондук борбор" ММнын жооптуу адамдары аукциондун жеңүүчүсү болуп, кепилдик төгүмдөрү ижара акысынын эсебине чегерилгенине карабастан, кепилдик төгүмдөрдү кайтаруу жөнүндө арыз жазышкан. Кирүүчү документтердин журналында бул арыздар катталган эмес. Бул арыздардын негизинде кепилдик төгүмдөрдү кайтаруу боюнча кызматтык кат даярдалган.

Берилген казыналык көчүрмөгө ылайык, акча каражаттары арыздарда жана кызматтык каттарда көрсөтүлгөн адамдарга которулган. Бирок, аларга төлөм тапшырмалары жоктугуна байланыштуу электрондук казыналык эсеп алынган, документтерге тиркелген казыналык көчүрмөнүн маалыматтары электрондук казыналык эсепке дал келбегени жана казыналык эсептеги акча

каражаттары башка жактарга которулганы аныкталып, документтерди жасалмалоо фактылары белгиленген.

Ошентип, 2024-жылдын 6 айында аукционго катышпаган адамдарга 2 882,1 миң сом которулган.

Аукциондун жыйынтыктары жөнүндө протоколдорго ММБМАнын өкүлү жана жеңүүчү кол койбогондуктан, кепилдик төлөмдөрдүн акча каражаттары аукциондун протоколдорун алмаштыруу, анын ичинде жана/же аукциондун катышуучуларын өткөрүлгөн аукционго тиешеси жок башка адамдарга алмаштыруу жолу менен которулган.

2024-жылдын 2-жарым жылдыгында ММБМА мезгилинде аукционго катышпаган адамдарга 3 136,6 миң сом которулган

Ошентип, 2024-жылдын мезгилинде кепилдик төгүмдөрдүн 6 018,7 миң сомдук акча каражаттары башка жактарга которулган.

Эскертүү: Аудит учурунда аныкталган мамлекеттик мүлктү ижарага берүүдөгү бузуулар боюнча укуктук баа берүү үчүн маалымат Кыргыз Республикасынын Улуттук коопсуздук мамлекеттик комитетине 2025-жылдын 29-августундагы №01-7/1134 каты менен жөнөтүлгөн.

Сунуштама

Мамлекеттик бюджеттин кирешесине түшкөн акча каражаттарынын аныктыгын көзөмөлдөбөгөндүгү үчүн кызмат адамдарынын жоопкерчилиги каралсын.

Аныкталды жана корутунду

“Объекттерди башкаруу дирекциясы” мамлекеттик ишканасы боюнча Бишкек шаарынын Шопоков көчөсү 108 дареги боюнча жайгашкан имарат жеке ишкер А. Ифлазоглуга кафе иштетүүгө ижарага берилген, 2024-жылдын 6-декабрындагы №1114 келишимине ылайык, ижарага берилген 1000 кв.м. аянты жана ижара акысы айына 155,0 миң сомду түзгөн. Ижара мөөнөтү 17 ай б.а., 2024-жылдын 26-сентябрынан тартып 2026-жылдын 1-мартына чейин.

Ижарачы жеке ишкер А. Ифлазоглу имараттын жер төлө бөлмөлөрүнөн тышкары баардык аянтын ээлейт.

Имараттын техникалык паспортуна ылайык, имараттын ички аянты 1540,6 кв.м. түзөт, анын ичинен 357,3 кв.м. жер төлө бөлмөлөрүнүн аянты. Ошондой эле, “Центр Оценки Славянский Восток” ЖЧКсынын турак эмес имараттын базар баасын белгилөөдө №157 баалоо отчету боюнча жогорудагы имаратка кошумча салынган жалпы аянты 154,2 кв.м. түзгөн курулуштар. Жогорудагылардын негизинде, ижарачы аныгында ээлеген аянттын көлөмү жалпы 1 337,5 кв.м. (1 540,6 + 154,2 – 357,3) түзүп, келишимде көрсөтүлгөн аянттан 337,5 кв.м. көп. Мындан тышкары, келишимде 272,3 кв.м. аянтын түзгөн гаражды ижарага берүү камтылган эмес.

Кыргыз Республикасынын Экономика жана коммерция министрлигине караштуу Мамлекеттик мүлктү башкаруу боюнча фондунун 2022-жылдын 14-сентябрындагы № 501-п буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик, анын ичинде администрациялык курулмаларды, имараттарды пайдалануу үчүн

ижаралык акыны эсептөө тартиби жөнүндө” нускамага ылайык, 337,5 кв.м. имараттын (кошумча курулуш) бир айга ижарага берүү акысы 113 724 сом жана 272,3 кв.м. гараждын аянтын бир айга ижарага берүү акысы 49 014 сом.

Ошентип, 2024-жылдын 26-сентябрынан тартып 2025-жылдын 31-июлуна чейин (10 ай 5 күн) бөлмөлөрдү колдонуу боюнча жалпы ижара акысы **1 654,5 миң сомду** түзгөн.

Сунуштама

- Республикалык бюджетке кирешелерди көбөйтүү максатында, имараттардын жана жайлардын ижара акысынын рынок наркына талдоо жүргүзүлүп, Кыргыз Республикасынын Экономика жана коммерция министрлигине караштуу Мамлекеттик мүлктү башкаруу боюнча фондунун 2022-жылдын 14-сентябрындагы № 501-б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик, анын ичинде администрациялык курулмаларды, имараттарды пайдалануу үчүн ижаралык акыны эсептөө тартиби жөнүндө” нускама кайрадан каралып чыксын.

- “Объекттерди башкаруу дирекциясы” мамлекеттик ишканасында Кыргыз Республикасынын Экономика жана коммерция министрлигине караштуу Мамлекеттик мүлктү башкаруу боюнча фондунун 2022-жылдын 14-сентябрындагы № 501-б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик, анын ичинде администрациялык курулмаларды, имараттарды пайдалануу үчүн ижаралык акыны эсептөө тартиби жөнүндө” нускамага ылайык, ижарачы А. Ифлазоглунун пайдалануусундагы бөлмөлөргө ижара акысын толук эсептөө жана эсептелбей келген 1654,5 миң сом ижара акысынын төлөнүшү камсыздалсын.

Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасына:

“Объекттерди башкаруу дирекциясы” мамлекеттик ишканасында ижарага берилген имараттын аянты келишимде аз көрсөтүү менен ижара акысы төмөн коюлуп, бюджеттин жоготууларына алып келген фактылар боюнча маалымат укуктук баа берүү үчүн жөнөтүлсүн.

Аныкталды жана корутунду

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коому боюнча аренданын өлчөмүн тастыктаган жана жетекчилик тарабынан бекитилген баалардын калькуляциясы иштелип чыккан эмес. Ижара акылары боюнча төлөмдөр өз убагында төлөнбөй 2025-жылга карата 18 442,5 миң сом дебитордук карыздары болгон, анын ичинде:

- КР Улуттук коопсуздук мамлекеттик комитети 4 976,5 миң сом жана “Трансулуттук корпорация Шумкар” ААКсы 8 995,6 миң сом, жалпы 13 972,1 миң сом суммасын түзгөн.

Түзүлгөн келишимдердин шарттары боюнча ижарачылар ижарага берилген имараттарды жана курулуштарды реконструкциялоо, капиталдык оңдоо боюнча милдеттенмелерин алуу менен, алардын чыгымдары ижара акысынын эсебинен эсепке алынат. Азыркы учурда, куруу иштери боюнча сот иштери жүргүзүлүп жаткандыгына байланыштуу аткарылган курулуш куроо

жана оңдоо иштеринин актылары “Бишкек машина куруу заводу” ААКсына бериле элек.

- 3 887,0 миң сом дебитордук ижара карыздары сотко берилип, соттун чечими аркылуу өндүрүлүүдө;

- 583,4 миң сом 2025-жылдын эсебинен өндүрүлгөн карыздар.

Сунуштама

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коому боюнча:

- Ижара акысын эсептөөдө атайын бекитилген баалардын калькуляциясы иштелип чыгып, бекитилсин жана ижара акыларынын төлөмдөрүндө колдонулсун.

- Жетекчилик тарабынан дебитордук карыздарды өз убагында өндүрүү боюнча иш чаралар жүргүзүлсүн.

Аныкталды жана корутунду

“Хайдаркан сыман акционердик коому” ААКсынын колдонуусундагы жерлердин ичинен, жалпы 13,4 га жер тилкелери жеке жактарга ижарага берилген. Аудиттин учурунда ижара акылары ижарачылар тарабынан узак убакыттан бери төлөнбөй келген учурлар аныкталган. 2025-жылдын 1-январына карата ижарага берилген жерлердин ижарачылар тарабынан төлөнбөгөн карыздары жалпы 226,9 миң сомду түзгөн, анын ичинен жер салыгы 10,8 миң сом, ижара акысы 216,1 миң сом. Коом тарабынан ижара акыларынын өз учурунда төлөнүшү боюнча иш аракеттер жетишсиз алып барылууда, жана ижара келишимдеринде каралган өз убагында ижара акысынын төлөнбөгөн учурлары боюнча 0,5% өлчөмүндөгү туумдарды чегерүү боюнча чаралар колдонулган эмес. Өз убагында ижара акысынын төлөнбөгөн учурлары боюнча туумдарды эсептөөдө жалпы 372,3 миң сомду түзгөн. Жыйынтыгында, ижарага берилген жерлер боюнча жалпы карыздар 599,2 миң сомду түзгөн. Аудиттин учурунда ижарачылар тарабынан 51,0 миң сом Коомдун кассасына төгүлгөн.

Сунуштама

“Хайдаркан сыман акционердик коому” ачык акционердик коомунда ижара келишимдеринин шарттарынын толук аткарылышы жана ижарага берилген жерлер боюнча жалпы 548,2 миң сом суммасындагы карыздарды өндүрүү камсыздалсын.

Мамлекеттик кызыкчылыктарды коргоо жана бюджеттин киреше бөлүгүн толуктоо максатында ички жана көз карандысыз аудиттердин, текшерүү комиссияларынын жана директорлор кеңешинин ишмердүүлүгүнө баа берүү.

Аныкталды жана корутунду

“Хайдаркан сыман акционердик коому” ААКсынын директорлор кеңешинин, ревизорунун жана тышкы аудиторлорунун чыгымдары акционерлердин жылдык жалпы жыйынында бекитилип, аудит камтыган мезгил аралыгына карата 251,5 миң сомду түзгөн, анын ичинен, 2023-жылы директорлор кеңешинин чыгымдары 143,5 миң сом, 2024-жылы 108,0 миң сом.

“Акционердик коомдор жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 36-беренесинин 2-пунктунда, акционерлеринин саны элүүгө чейин болгон акционердик коомдун уставында директорлор кеңешин түзбөстөн иштөө каралышы мүмкүн деп көрсөтүлгөн. Ал эми, “Хайдаркан сымап акционердик коому” ачык акционердик коомунун акционерлеринин саны элүүгө жетпегендигине карабастан, жогорудагы мыйзамынын негизинде директорлор кеңешин түзбөстөн иштөө мүмкүнчүлүгү колдонулган эмес.

Тышкы аудитор жана ААКнын ревизору тарабынан аудит камтыган мезгил аралыгында Коомдун ишмердүүлүгү, бухгалтердик эсеп жана отчеттору туура жүргүзүлгөндүгү көрсөтүлүп, оң баа берилген. Ошол эле учурда, ревизордун жана аудитордун отчетторунда Коомдун 2024-жылы эмгек акы фондунун, дебитордук карыздардын жана кредитордук карыздарынын өсүшүнүн, рентабелдүүлүктүн негизги көрсөткүчтөрүнө анализ жасалган эмес, ошондой эле фискалдык тобокелдиктерине баа берилген эмес.

Сунуштама

- “Хайдаркан сымап акционердик коому” ачык акционердик коомунун чыгашаларын азайтуу максатында, акционерлердин саны 50 бирдикке чейин болсо, акционердик коомдордун ишинде Директорлор Кеңешин уюштуруу бөлүгүндө, “Акционердик коомдор жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 36-беренесинин 2-пунктун колдонуу мүмкүнчүлүгү каралсын.

- Ревизиялык комиссиянын контролдук жана аудитордук иш-чараларды сапаттуу жүргүзүү, рентабелдүүлүк жана фискалдык тобокелдиктердин маанилүү көрсөткүчтөрүн талдоо боюнча ишине баа берилсин.

Кассалык жана банктык операцияларынын аудити

Мамлекеттик мүлктү башкаруу боюнча мамлекеттик агенттигинде Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексинин 112-беренесинин 2-пунктун бузуу менен депозиттик эсепте, 2025-жылдын 1-январына 3 жылдан ашык депозиттик эсепте турган каражаттардын жалпы суммасы 300,0 миң сом, анын ичинде:

- ЖАК «Делойт и Туш СНГ» – 180,0 миң сом;
- Мамлекеттик мекеме «Инфосистема» – 120,0 миң сом.

Аудиттин учурунда, 2025-жылдын 12-сентябрындагы №386, 387 төлөө тапшырмалары менен 3 жылдан ашык депозиттик эсепте турган каражаттардын жалпы суммасы 300,0 миң сом акча каражаты республикалык бюджетке которулду.

Аныкталды жана корутунду

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коомунун №63 буйругуна ылайык, 2025-жылдын 16-июлунда кассирдин милдетин аткаруучу материалдык бухгалтер Э. Пазылова эмгек өргүүгө чыгып, бирок өргүүгө чыгаар алдында кассадагы акчанын калдыгын убактылуу жооптуу адамга өткөрүп берген эмес. Ошондуктан кассанын эшигине мөөр басылып, комиссиянын катышуусунда тиешелүү акт түзүлгөн. Бухгалтердик эсеп

боюнча 2025-жылдын 16-июлуна карата кассадагы акча каражатынын калдыгы 2 808 254 сом 07 тыйын экендиги аныкталган.

Инвентаризациянын жүрүшүндө кассанын эсеп китебинде кызматкерлердин 25 969 сом 33 тыйын өлчөмүндөгү айлык маяна алынбай калгандыгы аныкталган. Бул сумма боюнча ведомостторго кызматкерлер тарабынан кол коюлбагандыктан, каражат депозиттик сумма катары кабыл алынбастан, эсеп жабылган. Мындан тышкары, кассага жооптуу материалдык бухгалтер Э. Пазылованын жоопкерчилигиндеги кассада 59 891 сом 62 тыйын өлчөмүндө жетишпестик (кем акча) бар экени аныкталган.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2018-жылдын 12-июнундагы № 281 токтому менен бекитилген Кыргыз Республикасында чарбакер субъекттердин жана бюджеттик мекемелердин кассалык операцияларды жүргүзүү тартибинин 4-бөлүмүнүн 20-пунктуна ылайык, кассалык чыгымдоо ордеринде же аны алмаштыруучу башка документте алуучунун коюлган колу менен ырасталбастан кассадан акча берүү, кассадагы накталай акчанын калдыгынын далили катары кабыл алынбайт, бул сумма жетпей калган деп эсептелет жана кассирден, же аны алмаштыруучу адамдан өндүрүлөт.

Эскертүү: Кассадагы накталай акча каражатын инвентаризациялоонун жыйынтыгы менен жетпей калган 59 891 сом 62 тыйын Э. Пазылова тарабынан 11.08.2025-жылы № 487 кириштөө номери менен кассага кириштелип ордуна коюлган, кассанын отчету түзүлгөн.

Алынбаган эмгек акылардын ведомостору кызматкерлердин катышуусу менен текшерүү учурунда калыбына келтирилген, кызматкерлердин түшүнүк каты алынып тиркелди.

Сунуштама

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коому боюнча:

- Жыл ичинде кассалык жүгүртүүгө пландуу тартипте инвентаризация жүргүзүлсүн жана анын жыйынтыктары боюнча тиешелүү актылар түзүлсүн.

- Кассалык операцияларды туура эмес жүргүзүүгө жол берген кызмат адамдарынын жоопкерчилиги каралсын;

- Кассирдин милдеттерин аткаруу учурунда кемчиликтерди болтурбоо жана кассалык тартипти камсыз кылуу максатында, штаттык түзүмдө кассирдин кызмат ордун кароо маселеси каралсын.

Аныкталды жана корутунду

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коомунда 2024-жылы “Банк Азия” ЖАКнын эсебине келишимдин негизинде ижара акыларынан түшкөн 755,6 миң сом бухгалтердик эсебине көрсөтүлгөн эмес, анын ичинен:

- 27.11.2024-жылы “Макмал Голд Компании” ЖЧКсы 719,6 миң сом;
- 13.12.2024-жылы “Билим берүү комплекс “Сейтек Стем” ишканасы 30,2 миң сом.
- 5,8 миң сом суммасындагы мамлекеттик алым.

2024-жылдын 25-декабрында “Салыктык эмес кирешелер жөнүндө” Кыргыз Республикасынын кодексинин 27-беренесине ылайык, “Бишкек

машина куруу заводу” ААКсы менен “БСТ Трейд” ЖЧКсынын ортосундагы Тынчтык келишиминин негизинде, 18.10.2024-жылдын №СГ-2209/24Б1 Бишкек шаарынын Ленин районунун соттун чечими менен Казыналык органдары тарабынан 5,8 миң сом (11,6 миң сомдун 50%ы) суммасындагы мамлекеттик алым кайтарылган.

Эскертүү: Аудиттин жүрүшүндө, ижара акысы 749,8 миң сом жана убагында төлөнбөгөн ижара акылары үчүн 5,8 миң сом мамлекеттик алым төлөмдөрү ААКнын бухгалтердик эсебинде чагылдырылды.

Сунуштама

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коомунда баштапкы документтердин негизинде бухгалтердик эсептин регистрине чарбалык операцияларды өз убагында каттоону жүргүзбөгөн кызмат адамдарынын жоопкерчилиги каралсын.

Кирешелердин түзүлүшүн талдоо

Аныкталды жана корутунду

“Мамлекеттик лотереялык компания” мамлекеттик ишканасы 2022-жылдын 22-февралында “Мамлекеттик лотереялык компания” мамлекеттик ишканасы менен “Аксел Капитал” жана “Элбет Белград” компаниялары менен үч тараптуу макулдашуу түзүлгөн. Макулдашуунун шарттарына ылайык, “Элбет Белград” компаниясы 2022-жылдын 1-сентябрында МИге байге фонду үчүн 12 699,9 миң сом акча каражаты которулган. МИ тарабынан макулдашуудагы шарттар аткарылбагандыгына байланыштуу 2024-жылдын 30-октябрында билдирүү берилип, макулдашуу бир тараптуу токтотулган жана байге фондундагы 12699,9 миң сом акча каражатынын 8000,0 миң сомуну “Элбет Белград” компаниясына кайтарылып берилген. Калган 4 699,9 миң сом акча каражаттары Ишкананын чарбалык чыгымдары үчүн (эмгек акы, социалдык төлөм, ижара акысы, кредитордук карыздар, коммуналдык чыгымдар) чыгымдалган.

Ошондой эле, 2024-жылы “Лотереялар жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 14-беренесинин 1 жана 2-пунктарынын талаптарын сактабастан “Шумкар Компани” жоопкерчилиги чектелген коомунан 4000,0 миң сом жана “Тяньшань Технолоджи Сервис и Ко” ЖЧКсынан 2000,0 миң сом, жалпы инвесторлордон лотереянын байге фонду катары келип түшкөн 6 000,0 миң сом акча каражаты депозиттик эсепке которулбастан, “Мамлекеттик лотереялык компания” мамлекеттик ишканасынын өздүк эсебине которулган жана кредитордук карыз, эмгек акы, салыктык жана коммуналдык төлөмдөр үчүн жумшалган.

Сунуштама

- “Мамлекеттик лотереялык компания” мамлекеттик ишканасы лотереянын байге фонду катары келип түшкөн акча каражаттарына атайын депозиттик эсептер ачылсын, өздүк эсептерге которуу токтотулсун.

- “Мамлекеттик лотереялык компания” мамлекеттик ишканасында “Лотереялар жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын

14-беренесинин 1 жана 2-пункттарынын талаптарын бузууга жол берген кызмат адамдарынын жоопкерчилиги каралсын.

Чыгашалар сметасынын аткарылышын талдоо

Аныкталды жана корутунду

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коомунун жобосунда көрсөтүлгөндөй сметанын түзүлүшү жана аткарылышы пландаштыруу, сатуу жана сатып алуу бөлүмүнө жүктөлгөн, бирок бөлүм тарабынан аткарылган жумуштарды тастыктаган кол коюлган сметасы, аренданын өлчөмүн тастыктаган жана жетекчилик тарабынан бекитилген баалардын калькуляциясы иштелип чыккан эмес. Жыл ичинде экономикалык анализге байкоо жүргүзүлбөй, өзгөртүүлөр киргизилбей план формалдуу бекитилген, алсак:

- 2023-жылы план боюнча чыгымдар 57 772,0 миң сом, иш жүзүндө 48 934,7 миң сом, айырма 8837,3 миң сом. 2023-жылга кирешенин келип түшүүсү 48 552,7 миң сомду, ал эми иш жүзүндө чыгымдар 48934,7 миң сомду түзгөн. Жыйынтыгында “Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коому 382,0 миң сомго зыян менен чыккан.

- 2024-жылы план боюнча чыгымдар 64 411,0 миң сом, иш жүзүндөгү чыгышдар 67 404,6 миң сомду түзүп, 2 993,6 миң сом пландан ашыкча чыгымдалганы аныкталган. 2024-жылга кирешенин түшүүсү 81850,0 миң сом, иш жүзүндө чыгымдар 67404,6 миң сом, жыйынтыгында 14 445,4 миң сом пайда менен чыгып, анын 10%ы 1 444,5 миң сом пайда салыгын түзүп, таза пайда 13 000,9 миң сомду түзгөн.

Сунуштама

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коомунда бекитилген пландын аткарылышына көзөмөлдүн жоктугуна жана бекитилген пландан ашыкча каржылык каражаттардын чыгымдалышына жол берген кызмат адамдарынын жоопкерчилиги каралсын.

Өндүрүштүк ишмердүүлүгүнө талдоо

Аныкталды жана корутунду

Аудит камтыган мезгил аралыгында “Манас” май куюу комплекс” мамлекеттик ишканасынын ишмердүүлүгү “Газпромнефть-Аэро Кыргызстан” ЖЧКсынын уставдык капиталындагы катышуу үлүшүндөгү (49%) дивиденддерди алуу менен чектелип, уставдык милдеттерин аткаруу жаатында иш жүргүзбөгөндүгү аныкталган.

Мындан тышкары, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2019-жылдын 11-сентябрындагы №468 “Мамлекеттик ишканалардын ишин тартипке келтирүү тууралуу” токтому менен бекитилген “Мамлекеттик ишканалар жөнүндө” жобонун 18-пунктуна ылайык, “Мамлекеттик ишкана өнүктүрүүнүн стратегиялык планына жана анын негизинде иштелип чыккан жылдык бюджетке ылайык финансылык-чарбалык ишин жүзөгө ашырат. Өнүктүрүүнүн стратегиялык планы мамлекеттик ишкана тарабынан үч жылдык мезгилге иштелип чыгат жана мамлекеттик башкаруу органы тарабынан бекитилет” деп белгиленген. Ал эми, “Манас” МИде стратегиялык

планы, ошондой эле ишкананын финансылык-чарбалык ишинин натыйжалуулугунун тармактык көрсөткүчтөрү иштелип чыккан эмес.

Сунуштама

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2019-жылдын 11-сентябрындагы №468 “Мамлекеттик ишканалардын ишин тартипке келтирүү тууралуу” токтому менен бекитилген “Мамлекеттик ишканалар жөнүндө” жобонун 4-пунктунун талаптарына ылайык, тактап айтканда, “Манас” май куюу комплекс” мамлекеттик ишканасынын Уставында каралган ишинин предметине жана максаттарына тиешелүү иш жүргүзүлбөгөндүгүнө байланыштуу, ишкананын ишинин негизги максаттары кайрадан каралып чыксын.

“Хайдаркан сымап акционердик коому” ААКсы

Бүгүнкү күндө, “Хайдаркан сымап акционердик коому” ААКсы 2021-жылдын 23-июлунда “Дуваташ” жоопкерчилиги чектелген коому менен түзүлгөн өнөктөштүк келишиминин негизинде сурьма, сымап, флюоритти биргеликте иштеп чыгуу боюнча өз ишмердүүлүгүн жүргүзүүдө.

Аныкталды жана корутунду

“Хайдаркан сымап акционердик коому” ААКсы “Дуваташ” жоопкерчилиги чектелген коому менен 2021-жылдын 23-июлунда түзүлгөн өнөктөштүк келишиминин 4-главасынын талаптарына ылайык, “Алтын Булак” жөнөкөй өнөктөштүктүн жалпы мүлкүн түзүү максатында Тараптар өз салымдарын кошуп бириктирүүгө милдеттенме алышкан. Келишимдин жоболоруна ылайык, “Хайдаркан Сымап комбинаты акционердик коому” ААКсынын салымдын көлөмү Тараптардын жалпы салымынын 30% түзөрүү белгиленген. Ал эми, “Дуваташ” ЖЧКсынын салымы долбоордун “Бизнес планы” боюнча 70% түзөөрү белгиленген. Коом тарабынан жөнөкөй өнөктөштүккө салымдарды кошуу боюнча өз милдетин толугу менен аткарган. “Дуваташ” ЖЧКсы тарабынан 2021-2025-жылдарга карата түзүлгөн “Өнүгүү Стратегиясында” каралган 2009-жылы болуп өткөн авариянын кесепеттерин жоюу, шахтадагы суулардын деңгээлин азайтуу, алдыңкы технологияларды колдонууга киргизүү аркылуу рудаларды кайра иштетүүдөн пайдалуулугунун коэффициенттерин 80% га чейин жеткирүү ж.б. максаттарын иш жүзүнө ашыруу боюнча иш аракеттер көрүлө элек. Жыйынтыгында, түзүлгөн өнөктөштүк келишиминин жоболору толук аткарылбагандыгы аныкталган.

Сунуштама

“Хайдаркан сымап акционердик коому” ААКсы жана Директорлор Кеңеши тарабынан өндүрүштү жогорулатуу максатында, 2021-жылдын 23-июлунда түзүлгөн Өнөктөштүк келишиминин негизинде келген инвестициялардын толук жана натыйжалуу аткарылышы боюнча иш-чаралар жүргүзүлсүн.

Аныкталды жана корутунду

“Хайдаркан сымап акционердик коому” ААКсы 2021-жылдын 23-июлунда түзүлгөн Өнөктөштүк келишиминин 7.2 пунктунун шарттарына ылайык, “Дуваташ” ЖЧКсы инвестицияларынын суммаларынын кайтарып

алуусуна укуктуу жана алар чогуу жүргүзүлгөн ишмердүүлүктүн жыйынтыгындагы таза пайданын катарынан 5 жылдын ичинде кайтарыла тургандыгы белгиленген, анын ичинен биринчи жылы 10%, экинчи жылы 20%, үчүнчү жылы 35%, төртүнчү жылы 30% жана бешинчи жылы 5% кайтарылат деп белгиленген. Мындан тышкары, “Дуваш” ЖЧКсынын жылдык таза пайданын киреше салыгын төлөөдөн кийинки калдыгынан 70% ал эми, “Хайдаркан сымап акционердик коому” ААКсына 30% бөлүштүрүлөөрү каралган.

Аудитке берилген маалыматтарга ылайык, бүгүнкү күнгө карата “Дуваташ” ЖЧКсы тарабынан келип түшкөн акча каражатынын жалпы суммасы 665 463,1 миң сомду, ТМБлар 12 572,0 миң сомду түзгөн. Ал эми, “Дуваташ” ЖЧКсына берилген продукциянын жалпы баасы 337 193,8 миң сомду жана кайтарылган акча каражаттары 111 591,5 миң сомду түзгөн. Аудит камтыган мезгил аралыгында “Дуваташ” ЖЧКсы тарабынан жалпы 64 375,7 миң сомду Өнөктөштүктүн өндүрүштүк ишмердүүлүгүнө чыгымдалган. Жыйынтыгында, жогоруда аталган Өнөктөштүк келишиминин “Дуваташ” ЖЧКсы инвестицияларынын суммаларынын кайтарып алуусуна укуктуу, чогуу жүргүзүлгөн ишмердүүлүктүн жыйынтыгындагы таза пайданын катарынан кайтарылат деп белгиленген талаптары жана 2023-2024-жылдардагы ишмердүүлүктөн келип түшкөн 780,5 миң сом таза пайданын өлчөмдөрү эске алынбастан, аудит камтыган мезгил аралыгында жалпы 47215,8 миң сом (111591,5-64375,7) кайтарылып берилген.

Мындан сырткары, Өнөктөштүк келишиминин таза пайданы бөлүштүрүү боюнча шарттарында “Акционердик коомдор жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 31-беренесинде Коомдун салык төлөөдөн кийин калган пайдасы (таза пайдасы) дивиденддерди төлөп берүүнүн булагы болуп саналаары жана Акционердик коом дивиденддерди төлөп берүүгө акционердик коомдун тескөөсүндө калган жыл ичиндеги иштердин жыйынтыгы боюнча таза пайданын 25%нан кем эмес багыттоого тийиш деп белгиленген талабы эске алынган эмес. Ошондой эле, жогоруда аталаган “Акционердик коомдор жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 38-беренесинин коомдун аткаруу органдарынын жылдык бюджетин, отчетун, жылдык балансты, чыгашалар менен кирешелеринин эсебин бекитүү, анын кирешелери менен чыгашаларын бөлүштүрүү жөнүндө чечими акционерлердин жылдык чогулушу тарабынан кабыл алынаары эске алынбагандыгы, тактап айтканда өнөктөштүк келишиминин шарттарында “Акционердик коомдор жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын талаптарына шайкеш келбеген учурлар аныкталган.

Сунуштама

“Хайдаркан сымап акционердик коому” ААКсы боюнча:

- 2021-жылдын 23-июлунда түзүлгөн Өнөктөштүк келишиминдеги таза пайданы бөлүштүрүү боюнча шарттарды “Акционердик коомдор жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын талаптарына ылайык келтирүү, ошондой эле, Өнөктөштүк келишиминин тараптарына тиешелүү үлүштөрү

таза пайданын 25%нан кем эмес дивиденддерге багыттагандан кийин бөлүштүрүүлөрүн эске алуу менен, келишимге өзгөртүүлөрдү киргизүү камсыздалсын.

- ”Дуваташ” ЖЧКсына инвестициялардын суммаларын кайтарып берүү, Өнөктөштүк келишиминин шарттарына ылайык жүргүзүлгөн ишмердүүлүктүн жыйынтыгы боюнча таза пайданын эсебинен камсыздалсын.

Эмгек акыга жана башка төлөөлөргө, штаттык расписаниени түзүүнүн жана эмгек акы фондун түзүүнүн тууралыгына аудит

Аныкталды жана корутунду

“Ателье “Асель” мамлекеттик ишканасында эмгек акыларынын чегерүүлөрүнүн тууралыгына жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгында ишкананын башкы эсепчиси Кубанычбек кызы Г. 2024-жылдын ичинде аванс катары берилген 393,8 миң сом акча каражаты эмгек акысынан кармалбагандыгы жана бухгалтердик эсепте эмгек акы боюнча карыздардын катарында чагылдырылбагандыгы аныкталган.

Аудиттин жүрүшүндө Кубанычбек кызы Г. тарабынан 393,8 миң сом ишкананын эсебине кириштелген (квитанция 04.09.2025 ж. №431900048).

Сунуштама

Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасына:

“Асель” Ательеси” мамлекеттик ишканасында, аванс катары берилген 393,8 миң сом акча каражат эмгек акысынан кармалбагандыгы жана бухгалтердик эсепте эмгек акы боюнча карыздардын катарында чагылдырылбаган фактылары боюнча маалымат укуктук баа берүү үчүн жөнөтүлсүн.

Аныкталды жана корутунду

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коому Кыргыз Республикасынын Эмгек кодексинин 93-беренесинде толук эмес жумуш убактысынын шарттарында иштегенде кызматкерге эмгек акы иштеген убактысына пропорционалдуу же иштеп чыккандарына жараша төлөнөөрү белгиленген, бирок Акционердик коомдун жалпы кызматкерлери эмгек кодексинин беренелерине шайкеш келбеген коомдун 25.05.2022-жылдагы №56 буйругу менен бекитилген бир айда 4 күндүк иш жумасы, 8 сааттан 32 саат иш убактысы менен иштешкен, толук жумуш убактысына төлөмдөр эсептелип, 2023-жыл 4 257,5 миң сом, ал эми 2024-жыл 4 655,3 миң сом, жалпы 1 күндүк ашыкча төлөм болжолдуу 8 912,8 миң сомду түзгөн. Толук эмес жумуш убактысы кызматкер менен иш берүүчүнүн ортосунда макулдашылбай жана эмгек келишиминде белгиленген эмес.

Сунуштама

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коому Кыргыз Республикасынын Эмгек кодексинин 52-беренесине ылайык, толук эмес жумуш убактысы менен иштеген кызматкерлерге эмгек акы иштеген убактысына пропорциялуу же өндүргөнүнө жараша төлөмдөр жүргүзүлсүн жана тиешелүү кызмат адамдарынын жоопкерчилиги каралсын.

Аныкталды жана корутунду

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коомунун пландаштыруу, сатуу жана сатып алуу бөлүмүнүн башчысынын квалификациялык талабында жогорку билими талап кылынган, бирок талапка шайкеш келбестен бөлүмдүн башчысы Н. Шушкова жогорку билими боюнча диплому жок болгон. Финансылык эмес менеджерлер үчүн каржылык отчеттуулукту талдоо курсуна катышканын тастыктаган сертификаты менен 2023-жылдан бери иш алып барууда.

Атайын өнүмдөрдү сатуу боюнча менеджери Т.Н. Прасолованын окуу жайын бүтүргөнү тууралуу тастыктай турган бир да диплому жок иш алып барууда.

М.А. Шамуратов адистиги боюнча электро камсыздоо, ээлеген кызматы Дооматтар жана подряддык иштер боюнча эксперт.

Сунуштама

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коомунда :

- Бош кызмат ордуна тандоо жарыяланып, квалификациялык талаптарга ылайык кызмат ордуна ылайыктуу кадрлар дайындалсын;
- Пландаштыруу, сатуу жана сатып алуу бөлүмүнүн башчысы Н. Шушкова, атайын өнүмдөрдү сатуу боюнча менеджери Т.Н. Прасолова, дооматтар жана подряддык иштер боюнча эксперти М.А. Шамуратовдордун ээлеген кызмат орундары белгиленген квалификациялык талаптарга жооп бериши каралсын.

Аныкталды жана корутунду

“Хайдаркан сымап акционердик коому” ААКсынын өндүрүш үчүн штаттык бирдиктердин тиешелүү нормалары жана нормативдери (методикалар, критерийлер ж.б.) иштелип чыккан эмес. Буга байланыштуу, штаттык ырааттамада өндүрүшкө кирбеген кошумча кызмат орундары негизсиз түзүлүп бекитилген. Мисалы, түрк тилине котормочулардын штаттык ырааттамасында 6 бирдик каралган, бул өз кезегинде 4784,4 миң сом суммасындагы кошумча чыгымдарга алып келген.

Сунуштама

“Хайдаркан сымап акционердик коому” ачык акционердик коому тарабынан чыгымдарын оптималдаштыруу максатында, штаттык ырааттамасы өндүрүштүк зарылчылыкка ылайык каралып чыксын.

Командировкалык чыгымдарды жана жооптуу адамдарга берилген каражаттарга талдоо

Аныкталды жана корутунду

“Бишкек машина куруу завод” ачык акционердик коомунун эсеп бухгалтери Р.М. Ниязалиеванын 2024-жылдын 15-февралындагы № 8 берген аванстык отчетунда, “Бишкекглавархитектура” мамлекеттик агенттиги аркылуу ААКнын имараттарынын жер тилкесинин чек арасын тактоо кызматы үчүн №9 квитанциясы менен 24,6 миң сом суммасы накталай төлөнгөн. Бирок, бул төлөм “Эл айым” коомдук фондуна таандык экендиги аныкталган.

Эскертүү: “Бишкекглавархитектура” мамлекеттик агенттигине туура эмес накталай төлөнгөн 24,6 миң сом акча каражаты “Эл айым” коомдук фонду тарабынан ордуна коюлду.

2024-жылдын 26-декабрында чарба секторунун башчысы С.А. Фоменкого №624 чыгыштоо номери менен жаңы жылды майрамдоого кассада 87,0 миң сом накталай акча каражаты берилген, бирок бул суммага аванстык отчет тапшырылган эмес.

Сунуштама

“Бишкек машина куруу завод” ачык акционердик коомунда тастыктоочу документтер жок негизсиз эсептен чыгарылган 87,0 миң сом отчеттук сумма, чарба секторунун башчысы С.А. Фоменконун эсебинен калыбына келтирилсин.

Аныкталды жана корутунду

“Ателье “Асель” мамлекеттик ишканасынын мурдагы башкы эсепчиси Кубанычбек кызы Г. 2024-жылы жоопкерчиликтиүүлүк менен 360,0 миң сом акча каражаты арызы жок берилген. Отчеттуулук менен алынган акча каражаты боюнча авансылык отчету тапшырылган эмес жана жылдын аягына бухгалтердик эсепте карыздардын катарында чагылдырылган эмес.

Эскертүү: Аудиттин жүрүшүндө мурдагы башкы эсепчи Кубанычбек кызы Г. тарабынан ишкананын эсебине 360,0 миң сом кириштелген (29.08.2025-ж. №427000069 - 150,0 миң сом жана 02.09.2025-ж. №404600084 210,0 миң сом).

Сунуштама

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине караштуу Мамлекеттик мүлктү башкаруу боюнча мамлекеттик агенттигине

Акча каражаттарынын негиздүүлүгүнө жана кайтарылышына көзөмөл жүргүзбөгөндүгү үчүн “Асель” Ательеси” мамлекеттик ишканасынын жетекчилигинин жоопкерчилигин кароо сунуш кылынат.

Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасына:

“Асель” Ательеси” мамлекеттик ишканасында, отчеттуулук менен алынган 360,0 миң сом акча каражаты боюнча авансылык отчет тапшырылбагандыгы жана жылдын аягына бухгалтердик эсепте карыздардын катарында чагылдырылбаган фактылары боюнча маалымат укуктук баа берүү үчүн жөнөтүлсүн.

Аныкталды жана корутунду

“Майлуу-Суу лампа заводу” ачык акционердик коому Командировкалык чыгымдардын (жол кире, турак жайды ижарага алуу, суткалык акы төлөө боюнча) Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2008-жылдын 26-августундагы №471 “Командировкалык чыгымдардын нормаларын белгилөө жана алардын ордун толтуруунун тартиби жөнүндө” токтомуна шайкеш келүүсү боюнча аудит жүргүзүлүп, жыйынтыгында 2024-жылдын ичинде 9 кызматкер боюнча жалпы суммасы 125,3 миң сомго командировкалык чыгымдардын негизсиз төлөнүп берилгендиги аныкталган.

Сунуштама

“Майлуу-Суу лампа заводу” ачык акционердик коомунда негизсиз төлөнгөн 125,3 миң сом өлчөмүндөгү командировкалык чыгымдар тийиштүү кызматкерлерден өндүрүлүп, ордуна коюлсун.

Аныкталды жана корутунду

“Майлуу-Суу лампа заводу” ачык акционердик коомунда, 2024-жылдын ичинде отчет берүүчү адамдар тарабынан авансылык отчетту ырастоочу документтери жок жалпы 231,2 миң сом суммасындагы ар кандай чыгымдар бухгалтердик эсептен чыгарылган.

Ошондой эле, Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 185-беренесинин негизинде көрсөтүлгөн кызматтар үчүн киреше салыгы кызмат көрсөткөн жарандардан кармалбастан, “МСЛЗ” ААКнын эсебинен 23,1 миң сомго төлөнүп берилип, кошумча чыгымга алып келген.

Сунуштама

“Майлуу-Суу лампа заводу” ачык акционердик коому тастыктоочу документтер жок 231,2 миң сом өлчөмүндөгү отчеттук сумма тиешелүү кызмат адамдарынын эсебинен калыбына келтирилсин.

Аныкталды жана корутунду

“Хайдаркан сымап акционердик коому” ААКсында аудит камтыган мезгил аралыгында (“Алтын-Булак” өнөктөштүгүнүн) кассасынан жөнөкөй өнөктөштүктүн “Дуваташ” ЖЧКсынын өкүлдөрүнө жоопкерчиликтүүлүк менен берилген накталай 7415,9 миң сом өлчөмүндөгү акча каражаттары боюнча тастыктоочу баштапкы эсепке алуу документтери (авансылык отчеттор, аткарылган иштерди кабыл алуу актылары, накладнойлор, ж.б.) аудитке камсыздалып берилген жок, анын ичинен, 2023-жылы 3900,6 миң сом, 2024-жылы 3515,3 миң сом. Жыйынтыгында, “Бухгалтердик эсеп жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 8-беренесинин талаптары сакталбастан аудит камтыган мезгил аралыгында жалпы 7415,9 миң сом өлчөмүндөгү акча каражаттарынын колдонулушунун тастыктоочу баштапкы эсепке алуу документтери, авансылык отчеттору жок чыгышталгандыгы аныкталган. Мындан тышкары, баланс боюнча, 1520 “Кызматкерлердин жана директорлордун дебитордук карыздары” эсебинде 4 475,0 миң сом өлчөмүндө карыздар көрсөтүлгөн. Жыйынтыктап айтканда, жоопкерчиликтүүлүк менен берилген $(7415,9 + 4475,0) = 11\,890,9$ миң сомго авансылык отчеттору жана тастыктоочу документтери жок экендиги аныкталган.

Аудиттин жүрүшүндө “Алтын Булак” жөнөкөй өнөктөштүк келишиминин “Дуваташ” ЖЧКсы тарабынан жогоруда көрсөтүлгөн 7415,9 миң сом акча каражаттары “Алтын Булак” жөнөкөй өнөктөштүктүн ишмердүүлүгүнө кошкон салымынын кайтарымдуу суммалары катары алынгандыгын белгилеп, “Дуваташ” ЖЧКсынын акчалай кошкон салымынын кайтарымдуу суммаларынын катарынан азайтуу жолу менен ордун толтуруу боюнча сунуш каты киргизилген.

Аудиттен кийин, тастыктоочу документтери жок отчетго берилген

жалпы 11 890,9 миң сом акча каражаттары, 2025-жылдын 5-ноябрындагы кириштөө кассылык ордерлери менен толугу Коомдун кирешесине ордуна коюлду.

Сунуштама

Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасына:

“Хайдаркан сымап акционердик коому” ААКсында, 2022-2024-жылдардын мезгил аралыгында, “Бухгалтердик эсеп жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 8-беренесинин талаптары сакталбастан, жалпы 11 890,9 миң сом өлчөмүндөгү акча каражаттарынын пайдаланышын тастыктоочу баштапкы эсепке алуу документтери жана авансылык отчеттору жок туруп чыгышталган фактылар боюнча маалымат укуктук баа берүү үчүн жөнөтүлсүн.

Дебитордук жана кредитордук карыздарынын аудити

Аныкталды жана корутунду

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коомунун бухгалтердик балансындагы дебитордук жана кредитордук карыздарынын эсеби Салык төлөөчүнүн өздүк эсеби менен дал келбейт.

2023-жылы төлөнө турган салыктар ААКсынын бухгалтердик балансында кредитордук карыз 73 800,3 миң сом суммасында көрсөтүлсө, тиешелүү органдын карточкасында 150 455,1 миң сом белгиленип, (негизги салым 77 812,1 миң сом, штраф, санкция 72 643,0 миң сом) ортосундагы айырма 76 654,8 миң сомду түзгөн. Социалдык фондго төлөмдөр ААКсынын бухгалтердик балансында кредитордук карыз 136 154,6 миң сом, ал эми социалдык фонддун эсеби боюнча 128 848,9 миң сом көрсөтүлүп, ортосундагы айырма 7 305,7 миң сомду түзүп, ААКсынын дебитордук карызын көрсөткөн.

2024-жылы ААКсынын балансынын эсебиндеги салыктар боюнча кредитордук карыз 92395,1 миң сом, Салык төлөөчүнүн өздүк эсеби менен 188 493,0 миң сом, ортосундагы айырма 96 097,9 миң сомду түзүп, ААКнын кредитордук карызын түзгөн.

Социалдык фондго төлөмдөр ААКсынын бухгалтердик балансынын эсебинде кредитордук карызы 141 720,5 миң сом, ал эми берилген жалпы Соцфонддун карточкасынын эсеби 82 155,3 миң сом, ортосундагы айырма 59 565,2 миң сомду түзүп ААКнын дебитордук карызы эсептелген.

Тиешелүү органдар менен ААКнын ортосунда такталып түзүлгөн салыштыруу актылары түзүлгөн эмес.

Сунуштама

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коому боюнча:

- Салыктар жана Социалдык фондго төлөмдөр боюнча кредитордук карыздарды жана ижара акысынын эсебинен пайда болгон узак мөөнөттөгү дебитордук карыздарды жоюу боюнча иш-чаралар күчөтүлсүн.

- Тийиштүү органдар менен салык жана социалдык төлөмдөр боюнча айырмачылыктардын орун алышына жана өз ара салыштыруу актыларынын өз убагында түзүлбөй калышына жол берген кызмат адамдарынын

жоопкерчилиги каралсын.

Аныкталды жана корутунду

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коомунун эсебинде банк көчүрмөлүнүн маалыматтарына ылайык 3 746,9 миң сом калдыгы бар, бирок кредитордук карыздарына штрафтар өскөндүгүнө карабастан 3 746,9 миң сом акча каражаты карыздын эсебин азайтып жабууга которулбай, банктын эсебинде 2021-жылдан бери кармалууда, ААКсы тарабынан карыздык абалды жөнгө салуу боюнча аракеттер көрүлгөн эмес.

Сунуштама

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коомунун банкынын эсебинде турган 3 746,9 миң сом өлчөмүндөгү акча каражаты кредитордук карыздын эсебинен социалдык камсыздандыруу боюнча эсептелген төлөмдөргө багытталып, алардын өз убагында которулуусу камсыздалсын.

Аныкталды жана корутунду

“Манас” май куюу комплекс” мамлекеттик ишканасында Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 93-беренесинин 12-пунктунда “доонун эскирүү мөөнөтү аяктагандан кийин салык төлөөчүнүн салыктын, ошондой эле пайыздарын, туумдарын жана салык санкцияларынын ашыкча төлөнгөн суммасы салык төлөөчүнүн жеке эсебинен бюджеттин пайдасына алынат” деп белгиленген. Ошол эле учурда, “Манас” май куюу комплекс мамлекеттик ишканасында 2012-жылы пайда болгон кошумча нарк салыгы боюнча 1204,9 миң сом өлчөмүндөгү ашыкча төлөмдөр доонун эскирүү мөөнөтү (6 жыл) өтүп кеткендигине карабастан, салык төлөөчүнүн жеке эсебинен бюджеттин пайдасына алынбастан, мекеменин дебитордук карыздарында чагылдырылып келгендиги аныкталган.

Сунуштама

“Манас” май куюу комплекс мамлекеттик ишканасы тарабынан Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 93-беренесинин 12-пунктуна ылайык, доонун эскирүү мөөнөтү өтүп кеткендигине байланыштуу, салык төлөөчүнүн жеке эсебинен 1 204,9 миң сом өлчөмүндөгү ашыкча төлөмдөр республикалык бюджеттин пайдасына алынышы жана мекеменин дебитордук карыздарынын катарынан эсептен чыгарылышы боюнча тиешелүү иш-чаралар жүргүзүлсүн.

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине караштуу Мамлекеттик салык кызматына:

Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 93-беренесинин 12-пунктуна ылайык, “Манас” май куюу комплекс мамлекеттик ишканасында доонун эскирүү мөөнөтү өткөн 1 204,9 миң сом өлчөмүндөгү ашыкча төлөмдөр республикалык бюджеттин пайдасына алуу боюнча тиешелүү иш-чаралар жүргүзүлсүн.

Аныкталды жана корутунду

“Хайдаркан сымап акционердик коому” ААКсында 2025-жылдын 1-январына карата дебитордук карыздар жалпы 305 935,0 миң сом өлчөмүндө

көрсөтүлүп, 2024-жылдын 1-январына салыштырмалуу дебитордук карыздар 201 677,5 миң сомго өскөн, анын ичинен негизги бөлүгүн 267 665,6 миң сом өлчөмүндө “Дуваташ” ЖЧКсы тарабынан алынган концентраттарга болгон карызы түзөт.

Аудиттин жүрүшүндө, “Жагалмай” ЖЧКсы тарабынан 597,1 миң сомду түзгөн дебитордук карыздары төлөнгөн.

Жогоруда аталган дебитордук карыздарды өз учурунда өндүрүү боюнча жеткиликтүү иш алып барылган эмес. Бүгүнкү күнгө карата мөөнөтүнөн өтүп кеткен дебитордук карыздардын өлчөмү 3 576,8 миң сомду түзөт.

Сунуштама

“Хайдаркан сымап акционердик коому” ААКсынын Башкармалыгы жалпы 305 337,9 миң сом өлчөмүндөгү дебитордук карыздарды өндүрүү боюнча тиешелүү иш-чараларды жүргүзсүн.

Жалпы 3 576,8 миң сом өлчөмүндө мөөнөтү өтүп кеткен дебитордук карыздарга жол берген кызмат адамдарынын жоопкерчилиги каралсын.

Аныкталды жана корутунду

Хайдаркан сымап акционердик коому” ААКсы жылдык балансында 2025-жылдын 1-январына карата “Социалдык камсыздандыруу төгүмдөрү” боюнча 121 976,6 миң сомго кредитордук карыздар көрсөтүлгөн. Ал эми, аудиттин жүрүшүндө алынган Салык кызматы менен Мекеменин ортосундагы эсептешүүлөрү боюнча салыштыруу актысынын маалыматтарына ылайык “Хайдаркан сымап акционердик коомунун” 2025-жылдын 1-январына карата “Социалдык камсыздандыруу төгүмдөрү” боюнча кредитордук карыздары 187 565,2 миң сомду түзөөрү аныкталган, анын ичинен 68 292,1 миң сом туумдардын эсебинен түзүлгөн. Жыйынтыктап алганда, мекеменин эсебинде $(187565,2 - 121976,6) = 65\,588,6$ миң сомду түзгөн кредитордук карыздар чагылдырылбагандыгы аныкталган. Аудит учурунда эсепте чагылдырылбаган 65588,6 миң сом өлчөмүндөгү кредитордук карыздар бухгалтердик өткөрүүлөрдү жүргүзүү жолу менен эсепте калыбына келтирилген жана бухгалтердик маалымат түзүлгөн. Социалдык камсыздоо төгүмдөрү боюнча кредитордук карыздардын өз учурунда төлөнбөгөндүгүнөн улам туумдар эсептелип, Коомдун бюджетине 68292,1 миң сомду түзгөн кошумча чыгымдарды, жоготууларды алып келген.

Сунуштама

“Хайдаркан сымап акционердик коому” ачык акционердик коому тарабынан бюджетке милдеттүү түрдө төлөнө турган социалдык камсыздоо төлөмдөрү боюнча 187 565,2 миң сом өлчөмүндөгү кредитордук карыздардын (анын ичинде 68292,1 миң сом туумдар) өз учурунда төлөнүшү камсыздалып, туумдардын өсүүшүнө жол берилбесин.

Имараттарды капиталдык куруу жана оңдоо иштерине аудит

Аныкталды жана корутунду

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коому КРМКга караштуу Архитектура, курулуш жана турак жай-коммуналдык чарба

мамлекеттик агенттигинин буйругу менен бекитилген “Кыргыз Республикасынын курулуш ченемдерине” ылайык ченемдерге шайкеш келбей лабораториянын имаратынын капиталдык куруу жана оңдоо иштерине жалпы смета коммерциялык баа менен 4 054,4 миң сомго Корпорация “Строй Ресурс” ЖЧКсынын өкүлү А.Б. Исмаилов менен түзүлгөн. 06.06.2024- жылы жеке ишкери У.О. Баялиев менен №1 капиталдык куруу жана оңдоо иштерине 2 621,9 миң сомго келишими түзүлгөн, бирок имараттын укугун тастыктоочу мамлекеттик актысы, техникалык паспорту жок имаратка курулуш капиталдык оңдоо иштери жүргүзүлүп, 2 621,9 миң сом акча каражаты чыгымдалган.

Сунуштама

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коомунун лаборатория имаратын, тиешелүү укуктарды тастыктоочу документтердин негизинде мураскоруна өткөрүп берүү жагы каралсын.

Курулуш-куроо жана оңдоо иштерин жүргүзүүдө мыйзам бузууга жол берген тиешеси бар кызмат адамдарынын жоопкерчилиги каралсын.

Сатып алуулардын жол-жоболорунун сакталышынын аудити

Аныкталды жана корутунду

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коому 2023-2024-жылдар аралыгында Акционердик коом товарларды, жумуштарды жана кызмат көрсөтүүлөргө электрондук сатып алууларды жүргүзүү үчүн бирдиктүү мамлекеттик маалымат порталынын “Zakupki.okmot.kg” системасына каттоо жүргүзүлгөн эмес. Берилген маалыматтар боюнча банктын эсептери коомдун карыздарына байланыштуу жабылып, ареске алынган. Коомдун сатып алууларды уюштуруунун жана ишке ашыруунун тартибин жөнгө салуучу бекитилген жобосу иштелип чыкпастан жана сметанын чыгымдарынын негизинде түзүлгөн сатып алуу планы бекитилбей товарларды, жумуштарды, жана кызмат көрсөтүүлөрдү 2023-жылы 2 777,2 миң сом, 2024-жылы 2 892,6 миң сом, жалпы 5 669,8 миң сомго накталай түз сатып алуулар жүргүзүлгөн.

Сунуштама

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коому сатып алуулар мыйзамын сактоо жана сатып алуу ишмердигинин ачык-айкындуулугун камсыз кылуу максатында, порталга тез арада каттоо жүргүзүлсүн жана кийинки бузууларды алдын алуу үчүн, порталга катталганга чейин учурдагы сатып алуу жол-жоболору токтотулсун.

Аныкталды жана корутунду:

“Майлуу-Суу лампа заводу” ачык акционердик коомунун 2024-жылдын 29-февралындагы №217 буйругунун негизинде СМД лампаларын жасаган жабдыктарды сатып алуу үчүн 13 кызматкерден турган комиссия түзүлгөн. 2024-жылдын 1-мартында “МСЛЗ” ААКму тарабынан СМД лампа чыгаруу максатында светодиоддук СМД лампанын жабдыктарын сатып алуу боюнча суммасы 508,5 миң сом же башка чет өлкө валютасы деп

мамлекеттик сатып алуулар порталына №2403013921385 конкурс жарыяланган. Аталган конкурска жалгыз ZHUNAI YUAN TECHNOLOGIES CO.LTD кытайлык фирма 508,5 миң сом сунуштап катышкан.

“МСЛЗ” ААКнын конкурстук комиссиясы тарабынан аталган фирма жеңүүчү деп табылган.

Ал эми, 2024-жылдын 11-мартында “МСЛЗ” ААКму менен ZHUNAI YUAN TECHNOLOGIES CO.LTD фирманын ортосунда №SMD-LED0311 контракт түзүлүп, аталган контракт 508,5 миң АКШ долларына түзүлгөн. Аудит мезгилинде аталган конкурс боюнча “МСЛЗ” ААКнун сатып алуулар бөлүмүнүн башчысы, комиссиянын мүчөлөрү тарабынан техникалык ката кетирип алгандыгы боюнча түшүнүк катын беришти.

Сунуштама:

“Майлуу-Суу лампа заводу” ачык акционердик коомунун жетекчилиги тарабынан светодиоддук СМД лампанын жабдыктарын сатып алуу жол-жоболорун уюштурууда техникалык каталарга жол берген кызмат адамдарынын жоопкерчилиги каралсын.

Аныкталды жана кортунду

“Дан” мамлекеттик ишканасы 2024-жылдын 24-январында “Яшар Гуруп Ич ве Дыш Тижарет” ЖЧКсынын эсебине 2023-жылдын 27-декабрында түзүлгөн №YG-PRM-2023/1 келишимине ылайык, суткасына 150 тонна кубаттуулуктагы тегирмен үчүн ун тартуучу жабдууларды сатып алуу жана жеткирүү боюнча 150 миң АКШ доллары өлчөмүндө алдын ала төлөм которгон. Келишимдин жалпы суммасы 625,0 миң АКШ долларын түзөт. Жабдууларды жеткирүү мөөнөтү алдын ала төлөм жүргүзүлгөн күндөн тартып 90 календардык күн катары белгиленет. Бирок, жеткирүүчү келишимдин шарттарын бузуу менен, 70,0 миң АКШ доллары суммасындагы жарым-жартылай жабдууларды жеткирүүнү 2024-жылдын 16-ноябрында гана ишке ашырган. 555,0 миң АКШ доллары суммасындагы жабдуулардын калган бөлүгү ушул күнгө чейин жеткирилген эмес. Жеткирүүчү бул кечиктирүүнү Түркиядагы инфляциянын кескин өсүшү жана Европадагы экономикалык кризис менен түшүндүргөн. Натыйжада, 2024-жылдын аягына карата 80,0 миң АКШ доллары өлчөмүндө дебитордук карыз пайда болгон, бул КР УБнын 2024-жылдын 31-декабрына карата курсу боюнча (1 АКШ доллары - 87,00 сом) 6 960,0 миң сомду түзөт.

Сунуштама

“Дан” мамлекеттик ишканасы тарабынан “Яшар Гуруп Ич ве Дыш Тижарет” ЖЧКсынан 80 миң АКШ доллары өлчөмүндөгү дебитордук карызды өндүрүү боюнча чаралар көрүлсүн. Ошондой эле, келишимди бир тараптуу тартипте бузуу жана келишимдин 10.4-пунктуна ылайык, мөөнөтү өтүп кеткен ар бир күн үчүн келишимдин жалпы суммасынан 0,02% өлчөмүндө айып пул эсептөө маселеси каралсын.

Аныкталды жана корутунду

“Хайдаркан сымап акционердик коому” ААКсы Кыргыз

Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 10-июнундагы №301 токтому менен бекитилген “Мамлекеттик жана муниципалдык ишканалар, уставдык капиталдагы катышуу үлүшүнүн 50 жана андан ашык пайызы мамлекетке таандык болгон чарбакер коомдор, анын ичинде алардын туунду чарбалык коомдору тарабынан сатып алууларды уюштуруунун жана ишке ашыруунун” типтүү тартибинин 34, жана 39-пункттарында, Мамлекеттик жана муниципалдык ишканалар, уставдык капиталдагы катышуу үлүшүнүн 50 жана андан ашык пайызы мамлекетке таандык болгон чарбакер коомдор жана алардын туунду чарбакер коомдору сатып алуулар планын жарыялоого милдеттүү. Эгерде сатып алуу предмети коммерциялык же башка мыйзам менен корголуучу сырды түзсө, план купуя сатып алуулардын деталдарын көрсөтпөстөн жарыяланат деп белгиленген. Ал эми, “Хайдаркан сымап акционердик коому” тарабынан жогоруда аталган пунктардын талаптары аткарылбастан сатып алуулар планы түзүлгөн эмес жана жарыяланган эмес. Мындан тышкары, жогоруда аталган токтомдун 2-пунктунун талаптары сакталбастан мекемеде Сатып алууларды уюштуруунун жана ишке ашыруунун эрежелери боюнча ички документи иштелип чыкпагандыгы аныкталган.

Ошондой эле, аудит камтыган мезгил аралыгында жалпы 73882,6 миң сомго, анын ичинен, 2023-жылы 34 790,3 миң сомго, 2024-жылы 39 092,3 миң сомго товар, жумуш жана кызматтарды (ГСМ, азык-түлүк, учурдагы ремонт) сатып алууда, рынокко талдоо жүргүзбөстөн түз сатып алууларга жол берилген.

Сунуштама

“Хайдаркан сымап акционердик коому” ачык акционердик коомунда Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 10-июнундагы №301 токтому менен бекитилген, Мамлекеттик жана муниципалдык ишканалар, уставдык капиталынын 50 жана андан ашык пайызы мамлекетке таандык болгон чарбакер коомдор, анын ичинде алардын туунду чарбалык коомдору тарабынан сатып алууларды уюштуруунун жана ишке ашыруунун типтүү тартибинин талаптарына ылайык, сатып алууларды уюштуруу жана ишке ашыруунун эрежелерин жөнгө салуучу ички документти бекитүү, сатып алуулар планын өз убагында жана толук көлөмдө жарыялоо, мониторинг жүргүзүүдө рынокту талдоо сапаттуу жүргүзүлсүн.

Негизги каражаттардын жана товардык-материалдык баалуулуктарынын колдонулушуна аудити

Аныкталды жана корутунду

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коомунун берилген маалыматтары боюнча 9 объектиге капиталдык оңдоо иштери жүргүзүлгөн, бирок имараттарды капиталдык оңдоо иштеринин актысы “Кыргызиндустрия” ачык акционердик коому тарабынан өткөрүлүп берилген эмес.

Акционердик коом тарабынан капиталдык куруу жана оңдоо иштерин кабыл алуу–берүү актысы менен өткөрүп берүүсү тууралуу “Кыргызиндустрия” ачык акционердик коомуна 2025-жылдын 13-августундагы №281 каты жөнөтүлгөн.

Сунуштама

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коомунда имараттарды капиталдык оңдоо боюнча аткарылган иштерге тийиштүү документтер, ченемдик укуктук актылардын талаптарына ылайык кабыл алынсын жана имараттардын наркынын көбөйтүлгөн суммасы бухгалтердик баланста көрсөтүлсүн.

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коомунда 2024-жылы биринчи жарым жылдыкта жабдыктарды жаңыртууда 140,7 миң сом чыгымдалып, бирок 2140 “Жабдуулар” эсебинде көрсөтүлбөй бухгалтердик баланста 2120 “ бүтпөгөн курулуш” эсебине туура эмес отургузулган.

Аудиттин жүрүшүндө, тийиштүү бухгалтердик эсептөөлөр жүргүзүлүп 140,7 миң сом жабдуулардын наркын көбөйтүү үчүн көрсөтүлгөн.

Аныкталды жана корутунду

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коомунда инвентаризациянын жыйынтыгында, негизги каражаттар 931,5 миң сомго бухгалтердик эсепте көрсөтүлбөгөндүгү аныкталган алсак:

- имарат цех 9 ТРН 912,6 миң сом;
- диван эмеректери 18,8 миң сом;
- кеңсе шкафы 0,1 миң сом.

Аудиттин жүрүшүндө инвентаризациянын жыйынтыгы менен такталган 931,5 миң сом суммасындагы негизги каражаттар, имарат жана кеңсе жабдуулар эсепке алынды.

Мындан тышкары, инвентаризациянын жүрүшүндө жооптуу кызматкердин цехтеринде иштен чыккан эсепте жок металлдын калдыктары бар экендиги аныкталган.

Сунуштама

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коомунда көз карандысыз баалоочулар тарабынан эсептен чыгарылган металл сыныктарына баалоо жүргүзүлүп, комиссиянын түзүмү аркылуу Коомдун эсебине белгиленген тартипте кириштелсин.

Аныкталды жана корутунду

“Мамлекеттик лотереялык компания” мамлекеттик ишканасында кампада сакталган көз ирмемдеги лотерея билеттеринин иш жүзүндөгү калдык санын эсептөөдө бухгалтердик эсептеги маалыматтар менен салыштырганда жалпы 696,7 миң сом суммасындагы 9211 бирдик накталай лотерея билетинин

жетишпестиги аныкталган.

Сунуштама

Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасына:

“Мамлекеттик лотереялык компания” мамлекеттик ишканасында, жалпы 696,7 миң сом суммасындагы 9211 бирдик накталай лотерея билеттеринин жетишпестиги фактылары боюнча маалымат укуктук баа берүү үчүн жөнөтүлсүн.

“Майлуу-Суу лампа заводу” ачык акционердик коому

“МСЛЗ” ААКнын директорунун 2025-жылдын 15-августунда №107 буйругунун негизинде инвентаризациялык комиссия түзүлүп, Шамалды-Сай шаарында жайгашкан кампадагы калдыктарына инвентаризация жүргүзүүдө суммасы 66,9 миң сомду түзгөн 1560 кг гофрленген кагаз жана суммасы 43,2 миң сомду түзгөн 1600 кг кальций соодасы, жалпы 110,1 миң сомго ашыкча товардык-материалдык баалуулуктардын калдыгы бар экендиги аныкталган. Аудит учурунда жогорудагы аталган товардык-материалдык баалуулуктар бухгалтердик эсепке кириштелди.

Аныкталды жана корутунду:

“Манас” май куюу комплекс” мамлекеттик ишканасында Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2003-жылдын 19-мартындагы № 143 токтому менен бекитилген “Мамлекеттин менчигинде турган транспорт каражаттарын (номердик агрегаттарды) сатуунун тартиби жана алардын наркын баалоонун методикасы жөнүндө” жобосунун негизинде, мамлекеттик ишкананын балансында катталган 2005-жылы чыгарылган баштапкы баасы 699,3 миң сомду түзгөн “Тойота Камри” автоунаасы мамлекеттик ишкананын жетекчиси М.А. Шариповтун демилгеси менен Мамлекеттик мүлктү башкаруу боюнча фондунун төрагасынын орун басары К.Б. Рыскуловдун 2023-жылдын 3-февралындагы №40-п буйругунун негизинде, ишкананын айдоочусу Э.Э. Итибаевге максаттуу келишим түзүү аркылуу туруктуу иштөөчү комиссия тарабынан белгиленген баага ылайык, 230,0 миң сомго сатылган. Ошол эле учурда, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2003-жылдын 19-мартындагы №143 токтому менен бекитилген “Мамлекеттин менчигинде турган транспорт каражаттарын (номердик агрегаттарды) сатуунун тартиби жана алардын наркын баалоонун методикасы жөнүндө жобосунун” 5-пунктундагы, мамлекеттик юридикалык жактар транспорт каражаттарын сатуунун максаты тууралуу өтүнө алышат деген жобосунда сатып алуучуга түз келишим түзүү аркылуу сатууга мүмкүн экендиги же “максаттуу сатуу” тууралуу түшүнүккө так аныктоо берилбегендигинен улам, мекеменин автоунаасын сатуу процедураларынын туура жүргүзүлгөндүгүнө баа берүү мүмкүн болгон жок жана аудит тарабынан аталган ченемдик укуктук актыда боштуктар бар экендиги белгиленет.

Мындан тышкары, жогоруда аталган автоунааны баалоо боюнча туруктуу комиссиясынын 2023-жылдын 17-январындагы протоколуна ылайык, аталган атоунаанын абалы комплекстиз деп табылган жана

радиаторунун решетки, магнитофону, аккумулятордук батареясы, сол жак фарасы ж.б. жок экендиги көрсөтүлгөн. Ошол эле учурда, тетиктердин жетишпестиктеринин себебин жана күнөлүү жактарды аныктоо боюнча туруктуу комиссия тарабынан иш аракеттер жүргүзүлбөгөндүгү аныкталды.

Сунуштама

“Манас” май куюу комплекс” мамлекеттик ишканасы боюнча:

- Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик мүлктү башкаруу боюнча мамлекеттик агенттиги Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2003-жылдын 19-мартындагы №143 токтому менен бекитилген, “Мамлекеттин менчигинде турган транспорт каражаттарын (номердик агрегаттарды) сатуунун тартиби жана алардын наркын баалоонун методикасы жөнүндө” жобонун 5-пунктунда, мамлекеттик юридикалык жактар транспорт каражаттарын сатуунун максаты тууралуу өтүнө алышат деген жобосунда, сатып алуучуга түз келишим түзүү аркылуу сатуу мүмкүнчүлүгү, же “максаттуу сатуу” тууралуу түшүнүгүнө так жана анык түшүндүрмө берилбегендигинен, аталган ченемдик укуктук актыдагы укуктук боштуктарды четтетүү чаралары көрүлсүн.

- Автоунааларды баалоо боюнча туруктуу комиссиянын 2023-жылдын 17-январындагы протоколунда белгиленген автоунаанын абалы комплектсиз абалга келишинин, тетиктердин жетишпестиктеринин себебин жана күнөлүү жактарды аныктоо боюнча иш-аракеттер жүргүзүлбөгөндүгүнө жол берген кызмат адамдарынын жоопкерчилиги каралсын.

Аныкталды жана корутунду

“Хайдаркан сымап акционердик коому” ААКсынын Башкармалыгынын 2025-жылдын 6-августундагы №114П буйругунун негизинде негизги каражаттарга тандалма жолу менен инвентаризация жүргүзүү боюнча комиссия түзүлүп, тиешелүү инвентаризация иштери аткарылган. Инвентаризациянын жыйынтыгында алдын ала баасы 21 502,4 миң сом болгон негизги каражаттар бухгалтердик эсепке алынбагандыгы аныкталган. Негизги каражаттардын эсепке алынбагандыгы “Дуваташ” ЖЧКсы менен түзүлгөн Жөнөкөй өнөктөштүк келишиминин алкагында келип түшкөн мүлктөрдү тиешелүү баштапкы эсепке алуу документтеринин жоктугуна байланыштуу өз учурунда эсепке киргизилбей калгандыгынан улам пайда болгон.

Сунуштама

“Хайдаркан сымап акционердик коому” ачык акционердик коомунун Директорлор Кеңеши жана Башкармалыгы тарабынан эсепке алынбаган, алдын ала наркы 21 502,4 миң сомду түзгөн негизги каражаттардын чыныгы техникалык абалын баалоо камсыздалсын жана аларды бухгалтердик эсепке алуу боюнча тиешелүү иш-чаралар жүргүзүлсүн.

Негизги каражаттардын өз учурунда эсепке алынбай калышына жол берген кызмат адамдарынын жоопкерчилиги каралсын.

Аныкталды жана корутунду

“Хайдаркан сымап акционердик коому” ААКсында аудит камтыган мезгил аралыгында “Дуваташ” ЖЧКсы тарабынан фабрика, завод жана руднигинде транспорттук каражаттарына колдонулган жалпы 19 992,3 миң сомго күйүүчү майларына таркатуу актылары, берүү-алуу чектери түзүлгөн, ошол эле учурда иш жүзүндөгү сарпталышын тастыктоочу жол баракчалары түзүлгөн эмес. Анын ичинен, 2023-жылы жалпы 8397,3 миң сомго (80841 литр дизель – 5785,7 миң сом, 43449 литр бензин- 2611,6 миң сом) 2024-жылы жалпы 11613,0 миң сомго (120345 литр дизель-9012,3 миң сом, 39010 литр бензин-2600,7 миң сом) сарпталган. Тактап айтканда, аудитке жогоруда көрсөтүлгөн жалпы 19992,3 миң сомду түзгөн күйүүчү майларынын иш жүзүндөгү сарпталышын тастыктоочу, жол баракчалары, күйүүчү майларды чыгымдоого бекитилген нормалары, жол баракчаларын каттоо журналдары түзүлбөгөндүгүнө байланыштуу камсыздалып берилген жок. Жыйынтыгында аудит камтыган мезгил аралыгында жалпы 19 992,3 миң сомду, (2023-жылы 8 397,3 миң сом, 2024-жылы 11 613,0 миң сом) түзгөн күйүүчү майларынын иш жүзүндөгү сарпталышын тастыктоочу документтери-жол баракчалары жок чыгыштоого жол берилгендиги аныкталган.

Сунуштама

“Хайдаркан сымап акционердик коому” ачык акционердик коомунун Башкармалыгы тарабынан транспорт каражаттарга күйүүчү-майлоочу материалдарды пайдаланууда жана эсептен чыгарууда, Кыргыз Республикасынын Транспорт жана коммуникациялар министрлигинин 2015-жылдын 30-декабрындагы №366 буйругу менен бекитилген “Автомобиль транспортунда отунду жана майлоочу майларды чыгымдоонун линиялык ченемдерин колдонуу жана аларды эсептөө ыкмасынын эрежелеринин” жоболору эске алынсын. Күйүүчү-майлоочу майлардын факты жүзүндөгү сарпталышы жол баракчалардын негизинде тастыктоо камсыздалсын.

Күйүүчү-майлоочу материалдардын факты жүзүндө сарпталышын тастыктоочу тиешелүү документтери жок туруп эсептен чыгарууга жол берген кызмат адамдарынын жоопкерчилиги каралсын.

Коммуналдык кызматтардын, байланыш кызматтарынын колдонулушуна талдоо

Аныкталды жана корутунду

“Хайдаркан сымап акционердик коому” ААКсы 2024-жылга карата Коомдун электроэнергияны пайдалануу көлөмү 1672,6 миң кВт/саатты, 44 635,0 миң сомду түзгөн. Жыл ичинде “КУЭС” ААКсына 27 145,3 миң сом, “Электрические станции” ААКсына 22 572,4 миң сом өлчөмүндө төлөмдөр жүргүзүлгөн, анын ичинен өз учурунда төлөмдөрдү жүргүзбөгөндүгү үчүн эсептелген туумдары жалпы суммасы 2221,4 миң сомду түзгөн. Натыйжада, ишкананын бюджетти чыгымдар боюнча 2221,4 миң сом өлчөмүндө жоготууга учурагандыгы аныкталган.

Сунуштама

“Хайдаркан сымап акционердик коому” ачык акционердик коомунун бюджетин натыйжалуу пайдалануу жана чыгымдарды азайтуу максатында, электр энергиясы боюнча төлөмдөрдү өз учурунда жана толук көлөмдө жүргүзүү камсыздалсын.

Бухгалтердик эсептин жана отчеттуулуктун жүргүзүлүшүнө талдоо.

Аныкталды жана корутунду

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коомунда бухгалтердик эсепти туура жүргүзүүнү жана ишенимдүү финансылык отчеттуулукту камсыздоону жөнгө салуучу милдеттүү эсеп саясаты иштелип чыккан эмес.

Сунуштама

“Бишкек машина куруу заводу” ачык акционердик коому тарабынан ишинин өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен, колдонуудагы мыйзамдардын талаптарына ылайык бухгалтердик эсепти жүргүзүүнүн эрежелерин аныктаган эсеп саясаты иштелип чыгып, бекитилсин жана бухгалтердик эсептин бардык жүргүзүлүшү бекитилген эсеп саясатына шайкеш келтирилиши камсыздалсын.

Аныкталды жана корутунду

“Мамлекеттик лотереялык компания” мамлекеттик ишканасы Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2019-жылдын 11-сентябрындагы №468 токтому менен бекитилген “Мамлекеттик ишканалар жөнүндө” жобонун 19-пунктуна ылайык, Жыл сайын 1-мартка чейинки мөөнөттө, мамлекеттик ишкананын жетекчиси мамлекеттик мүлктү башкаруу чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу органга мамлекеттик башкаруучу орган менен макулдашылган мамлекеттик ишкананын келерки жылга карата бюджетинин долбоорун жана финансылык-чарбалык ишинин жыйынтыгы жөнүндө отчетун, анын ичинде мамлекеттик ишкананын өткөн жылдагы бюджетинин аткарылышы жөнүндө отчетту берет, бирок “МЛК” ГП тарабынан жобонун 19-пункту өз учурунда аткарылбай көрсөтүлгөн документтер кечиктирилип жөнөтүлгөн.

Сунуштама

“Мамлекеттик лотереялык компания” мамлекеттик ишканасында, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2019-жылдын 11-сентябрындагы №468 токтому менен бекитилген “Мамлекеттик ишканалар жөнүндө” жобонун талаптарына ылайык иш жүргүзүлсүн.

Аныкталды жана корутунду

“Хайдаркан сымап акционердик коому” ААКсы бүгүнкү күндө өзүнүн уставындагы бекитилген негизги ишмердүүлүгүн 2021-жылдын 23-июлунда түзүлгөн “Алтын Булак” жөнөкөй өнөктөштүк жөнүндө келишимдин негизинде 2-тарап болуп белгиленген “Дуваташ” ЖЧКсы менен биргеликте жүргүзүп келет. Аталган келишимдин 6-бөлүгүнүн шарттарына ылайык, өндүрүштүк ишмердүүлүк, иш кагаздарын жүргүзүү, отчетторду түзүү, бухгалтердик эсепти жүргүзүү 2-тарап “Дуваташ” ЖЧКсына тапшырылган. Ошол эле учурда, “Хайдаркан сымап акционердик коому” ААКсынын

уставына ылайык, бухгалтердик эсепти жана финансылык отчетту жүргүзүү боюнча персоналдык жоопкерчилик Коомдун Башкармалыгынын төрагасына жана башкы эсепчисине жүктөлгөн. Жыйынтыктап айтканда, жөнөкөй өнөктөштүк жөнүндө келишимдин өндүрүштүк ишмердүүлүктү, иш кагаздарын жүргүзүү, отчетторду түзүү, бухгалтердик эсепти жүргүзүүнү 2-тарап “Дуваташ” ЖЧКсына тапшыруу Коомдун Уставынын талаптарына шайкеш келбей тургандыгы аныкталган.

Сунуштама

“Хайдаркан сымап акционердик коому” ачык акционердик коомунун Директорлор Кеңеши жана Башкармалыгы тарабынан 2021-жылдын 23-июлунда түзүлгөн “Алтын Булак” жөнөкөй өнөктөштүк жөнүндө келишимдин 6-бөлүгүнүн өндүрүштүк ишмердүүлүк, иш кагаздарын жүргүзүү, отчетторду түзүү, бухгалтердик эсепти жүргүзүү боюнча жоболорду Коомдун Уставынын талаптарына шайкеш келтирүү камсыздалсын.

Аудитор

Ж.Ш. Нурматов